

Det gode liv i ei attraktiv fjellbygd

Oppdal kommune

Innhold

BEFOLKNINGSUTVIKLING	3
BUDSJETTOPPLEGG OG BEVILGNINGSFORSLAG.....	4
HOVEDTALL.....	10
STATSBUDSJETTET FOR 2019	13
KOMMUNENS FELLESINNTEKTER OG FELLESUTGIFTER.....	15
EKSTERNE FINANSPOSTER..	18
INTERNE FINANSIERINGSPOSTER.....	19
INVESTERINGSBUDSJETTET	20
TJENESTEOMRÅDE PLAN OG FORVALTNING.....	29
TJENESTEOMRÅDE HELSE OG FAMILIE.....	33
TJENESTEOMRÅDE OMSORG	39
HJEMMETJENESTER.....	41
SYKEHJEMMET.....	43
TJENESTEOMRÅDE OPPVEKST OG KVALIFISERING	45
TEKNISKE TJENESTER.....	59
ØVRIGE RAMMEOMRÅDER .	64
BETALINGSSATSER	66
BUDSJETTOPPSTILLINGER ..	68

Budsjett 2019

Rådmannens forslag

Rådmannen har ordet - hovedutfordringer 2019

En god og langsiktig økonomistyring har kjennetegnet Oppdal kommune. Økonomisk kontroll gir oss både handlingsrom og arbeidsro. Vi må tviholde på vår tradisjon og kultur for solid økonomisk styring. Vi bruker begrepet driftsmargin som en målestokk på om vi har en langsiktig bærekraftig økonomistyring. Med driftsmargin forstår vi differansen mellom løpende inntekter og løpende utgifter. I budsjettet for 2018 er netto driftsmarginen beregnet til 0,12 %, som er innenfor økonomiplanens opplegg for 2019. På sikt er denne marginen mellom inntekter og utgifter for lav og ikke bærekraftig.

Det er viktig å holde fokus på tjenestetilbud innfor kommunens kjerneoppgaver; som helse, omsorg og opplæring. I 2019 vi vi få full effekt av det nye tilbudet til demente; Sanatelltunet bofellesskap. Dette har vært et helt nødvendig løft for eldreomsorgen vår. Sett fra et kommune økonomisk perspektiv så skal vi være stolte av at vi har klart å innarbeide en økning i driftsnivået på mere enn 10 millioner uten at det så langt har svekket andre tjenesteområder vesentlig. Denne investeringen med den betydelige økte driftskonsekvensen vil imidlertid svekke handlefriheten vår i årene som kommer.

Oppdal kommune har over flere år brukt «ostehøvelmetoden» som en effektiviseringsmetode. For 2019 har enhetene fått full kompensasjon for pris og lønnsvekst. Fra enhetenes side er det ønsket at vi fastholder på denne praksisen og lar «ostehøvelen ligge». Enhetslederne beskriver at ostehøvel metoden brukt over tid fører til en utarming av budsjettene. Arbeidet med budsjettet for 2019 viser imidlertid at når vi ikke bruker ostehøvelen så vil det i årene som kommer være nødvendig å gjøre konkrete kutt i tjenestetilbudet for å få en forsvarlig driftsmargin.

I den siste vedtatte handlingsplanen ligger Lønset skole og barnehage inne i 2019. Det er ikke satt av midler til drift fra 2020.

Kommunestyret har gjort følgende bestilling: Lønset og Midtbygda oppvekstsenter videreføres ut skoleåret 2019. «*Det legges frem en sak for kommunestyret våre 2019, hvor elevtall for etterfølgende skoleår legges frem, samt en vurdering av lærings- og utviklingsmiljøet ved skolen og arbeidsforhold for ansatte*». Skulle kommunestyret komme til å reverser vedtaket om å avslutte driften ved Lønset fra 2020 er det åpenbart for rådmannen at andre driftstiltak må vurderes. Dette må vi komme tilbake til ved vårens behandling av handlingsplanen.

I de siste årene har vi hatt hovedfokus på å møte eldrebølgen med å øke kapasiteten og å bedre kvaliteten på våre tjenester. En annen side ved eldrebølgen er kampen om arbeidskraften og kompetansen. Oppdal kommune har lenge hatt god tilgang på kvalifisert arbeidskraft, men vi har nå begynt å merke konkurransen. Vi har derfor startet et arbeid med å kartlegge kompetansen og hvordan dette vil utvikle seg i årene som kommer. Sannsynligvis så vil også Oppdal kommune måtte sette inn konkrete tiltak fremover for å rekruttere og beholde kvalifisert arbeidskraft.

Revidering av kommuneplanens arealdel 2018 – 2029 vil bli sluttbehandlet 1.halvår 2019. Denne planen vil være juridisk bindende, og her legges de langsiktige føringene for arealbruk i kommunen. Kommuneplanens arealdel avklarer arealbruk, herunder bygging og vern. Det registreres optimisme i næringslivet. Kommunes viktigste rolle i arbeidet for næringsaktørene, er å legge til rette for ønsket utvikling. Nye etableringer vil styrke Oppdal som regionsenter.

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Befolkningsutvikling

Tabell 1 Befolkningsutvikling Oppdal

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Fødte	60	75	82	66	69	78	69	69	54
Døde	68	63	60	76	66	52	65	55	60
Netto innflytting	-16	76	41	51	17	14	28	19	3
Folketall 31.12	6 603	6 691	6 755	6 794	6 814	6 852	6 886	6 973	6 970
<i>herav:</i>									
0-5 år	403	421	437	452	460	477	472	471	438
6-15 år	899	911	895	862	847	802	810	819	834
16-19 år	384	375	363	368	348	381	367	366	375
20-66 år	3 895	3 936	3 981	4 000	4 013	3 991	3 998	4 036	4 010
67-79 år	669	691	712	756	798	846	878	908	942
80 år og over	353	357	367	356	348	355	361	373	371

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Budsjettopplegg og bevilgningsforslag

Enhet	Regnskap for 2017	Budsjettrammer for 2018		Forslag ramme 2019	Nominell vekst fra opprinnelig budsjett 2018 (%)
		Opprinnelige	Inkl. budsjettendringer		
PoF	11 467	13 991	14 343	14 337	2,5 %
Støtte- og fellestjenester	25 876	25 821	26 726	27 013	4,6 %
Politisk styring og kontroll	40 449	4 021	4 021	4 541	12,9 %
Tilleggsbevilgninger	888	13 515	5 478	10 788	-22,1 %
Oppdal kulturhus KF	12 315	12 572	12 572	12 873	2,4 %
Helse- og oppvekstforvaltning	54 013	44 989	45 118	46 085	2,4 %
Sykehjemmet	43 983	46 435	48 022	54 900	18,2 %
Hjemmetjenester	73 064	74 312	76 304	77 392	4,1 %
Aune skole	29 400	32 828	33 387	33 758	2,8 %
Drivdalen skole*	4 525	7 277	7 389	7 658	5,2 %
Lønset og Midtbygda skole*	8 719	14 952	15 622	16 989	13,6 %
Ungdomsskolen	28 194	27 378	28 080	26 804	-2,1 %
Kirkelig sektor	4 578	4 673	4 673	4 879	4,4 %
Kommunale barnehager	11 699	11 896	12 192	12 184	2,4 %
Tekniske tjenester	19 678	17 993	19 055	20 017	11,2 %
Helse- og familie	25 681	27 660	29 478	29 729	7,5 %
NAV	7 215	6 903	7 543	7 054	2,2 %
Sum	365 754	387 216	390 003	407 001	5,0%

Beløp i 1000-kroner

* Drivdalen og Lønset/Midtbygda skoler ble oppvekstsentre fra 1.1.2018

Tabell 2 Budsjettopplegget 2019

Beskrivelse	Regnskap 2017	Prognose 2018	Anslag 2019
Realvekst i fellesinntektene <u>ikke</u> korrigeret for systemendringer	2,6%	-1,1%	-0,4%
Brutto driftsmargin	5,0%	-0,8%	-0,8%
Netto rente- og avdragsbelastning inkl. utbytte	5,1%	4,4%	3,8%
Netto driftsmargin korrigeret for bruk av enhetsvise disposisjonsfond	4,9%	0,0%	0,6%
Lånegjeld 31.12 (beløp i millioner kroner)	371,2	375,0	369,0
Disponibel saldo i Kapitalfondet 31.12 (beløp i millioner kroner) ¹	30,2	23,8	24,3
Disponibel saldo i Næringsfondet 31.12 (beløp i millioner kroner)	7,8	19,3	19,6
Disponibel saldo i Infrastrukturfondet 31.12 (millioner kroner)	5,2	5,3	7,8
Disponibel saldo i det generelle disposisjonsfondet 31.12 (millioner kroner) ²	7,7	4,4	0,1

¹ Inkluderer ikke disposisjonsfond til kapitalformål

² Inkluderer ikke disposisjonsfond til kapitalformål

Budsjettopplegget gir en korrigert netto driftsmargin på 0,6 %. Korrigeringen består i at engangsutgifter som blir dekket av enhetenes disposisjonsfond ikke tas med på utgiftssiden. Kommunestyrets økonomiplanvedtak la opp til -0,2 % netto driftsmargin for 2019. Netto driftsmargin, ligger godt under forsvarlighetsgrensen på 1,5 % slik den er fastlagt i økonomireglementet. Imidlertid forutsetter handlingsplanen en økning i netto driftsmargin utover i handlingsplanperioden.

Budsjettarbeidet ble mer krevende enn antatt, og for å få et realistisk budsjett har rådmannen måtte øke bevilgninger utover handlingsplanvedtaket, dette er spesielt knyttet til ressurskrevende tjenester og økte behov innen barnevern. I tillegg har Oppdal kommune blitt en billigere kommune å drive, og en konsekvens av at dette er at kommunen mottar mindre frie midler enn antatt i handlingsplanen.

Dette budsjettopplegget betyr samtidig at kommunen har lite ytterlige handlingsrom. Imidlertid har kommunen en relativ stor buffer i forhold til at kommunen belaster mer avdrag enn kravet i henhold til minsteavdragsregelen. Rådmannen kunne justert avdragsnivået, men har likevel valgt følge en linje med fortsatt 20 år med avdrag.

Bevilgningsendringer til drift

Når vi ser bort fra lønns- og prisveksten inneholder forslaget 2,2 millioner (se tabell 3) i merbevilgning til drift enn det økonomiplanen la opp til. De største endringene er innen barnevern, drift av Sanatelltunet og økt egenandel til ressurskrevende tjenester. I tillegg inneholder budsjettforslaget satsninger og ansvarsoverføringer som ligger som «øremerking» i de frie inntektene, men også nye konsekvensjusteringer.

Dette er en relativt liten merbevilgning, men må sees i sammenheng med at kommunen har et system for økonomistyring der prioriteringene blir gjort i økonomiplanen. De merbevilgningene som rådmannen foreslår består av følgende:

Tabell 3 Bevilgningsendring drift (ut over handlingsplanen). Beløp i tusen kroner, nominell verdi.

Bevilgninger	Beløp
Endring av kriterieverdiene for skolene	315
Økt egenandel for ressurskrevende tjenester	850
Ressurskrevende tjenester	-600
Økte kostnader barnevern	1 156
Helsestasjon og skolehelse	61
Drift Sanatelltunet - økning	605
Tidlig innsats i skolene	259
Ny programvare for lønnskjøring	30
Kommune-Kari og økte lisenskostnader	230
Redusert avsetning til tilleggsreserven	-700
Sum	2 206

Av de 19,5 millioner kroner, jf. tabell 4, er 1,1 millioner kroner knyttet til satsinger og ansvarsoverføringer som vi ble kjent med da forslaget til statsbudsjett ble lagt fram. Dette gjelder den kommunale egenandelen for ressurskrevende tjenester, tidlig innsats barn og unge og forebyggende tiltak barn og unge.

De resterende bevilgningene utgjør økte kostnader som følge av flere elever i grunnskolen enn tidligere anslått, ressurskrevende brukere, drift av legevakt, helårseffekt av drift på Sanatelltunet (6,7 millioner kroner) og økt reisekostnad til politisk virksomhet.

De innmeldte behovene for nye konsekvensjusteringer var 2,6 millioner kroner større enn de 2,2 millioner kroner som blir foreslått etterkommet med bevilgningsforslag. For å få en forsvarlig driftsmargin ble det for følgende behov i stedet henvist til bruk av enhetenes disposisjonsfond:

- ✓ Drivdalen oppvekstsenter: Ressurskrevende tjenester – 117.000 kroner
- ✓ Midtbygda og Lønset oppvekstsenter: Behov for spesialpedagogisk hjelp – 420.000 kroner
- ✓ Ungdomsskolen: Skisseprosjekt kantine – 150.000 kroner
- ✓ Plan og forvaltning: Digitalisere byggesaksarkiv og tiltak skiløyper – 870.000 kroner
- ✓ Sertifisering miljøfyrtårn – 250.000 kroner

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Enkelttiltak som det ikke ble funnet midler til:

- ✓ Kjøp av spesialkompetanse til Hjemmetjenestene, videre opptrappingsplan for rus, habilitering og rehabilitering til Helse og familie, regionråd, ytterligere tilskudd til frivillighetssentral, midler til oppgradering utleiehus, til sammen 735.350 kroner.

I tillegg viser regnskapet per 2. tertial at det har vært et merforbruk tilknyttet vedlikehold og lisenskostnader. Rådmannen har funnet dekning for at ansvarsområdet EDB tilføres økte budsjettmidler i 2019 med 0,2 millioner kroner, og det således må vurdere alternative innsparingsmuligheter i 2019. Imidlertid vil det i forbindelse med arbeidet med handlingsplan 2020-2023 jobbes aktivt med dette området.

I økonomiplanen ble det vedtatt å øke bevilgningsrammene, brutto, med til sammen 11,4 millioner kroner (nye driftstiltak og konsekvensjusteringer). Til fratrekk kom balanseringstiltak (målrettet ressursstyring) med en reduksjon på 2,6 millioner kroner slik at netto bevilgningsøkning i handlingsplanen var 8,8 millioner kroner.

Til sammen (budsjett og økonomiplan) er det gitt en økning i bevilgning (ser bort fra pris og lønnsvekst) på til sammen 11,96 millioner kroner (netto) i forhold til opprinnelig budsjett for 2018.

Tabell 4 Utgiftsøkning (handlingsplan + budsjett). Beløp i tusen kroner.

Utgiftsøkning	Beløp
Helse- og omsorgssektoren	11 545
Helse- og familie	2 069
Oppvekstsektoren	3 062
Tekniske tjenester	2 024
Politisk styring og kontroll	520
Øvrige formål	3 292
Tilleggsbevilgninger	-2 987
Sum utgiftsøkning	19 525

Tabell 5 Utgiftsreduksjon (handlingsplan + budsjett). Beløp i tusen kroner.

Utgiftsreduksjon	Beløp
Målrettede effektiviseringskrav	2 560
Sum utgiftsreduksjon	2 560
Bevilgningsøkning	16 965

Mindre frie inntekter enn forventet

I sammenlignbar kroneverdi og oppgavepålegg ser det ut til at de frie inntektene i 2019 blir 1,9 % høyere enn det vi la til grunn i handlingsplanen. Dette tilsvarer en realnedgang på om lag 2,9 millioner kroner i 2019. Om lag 2,1 millioner kroner av dette avviket skyldes at Oppdal får mindre tilbake gjennom utgiftsutjevningen fordi kriterieverdiene pr 1. juli viser at vi blir å regne som en mindre kostnadskrevende kommune enn før. Dette gjelder spesielt at vi har fått en mindre andel av befolkningen i de yngste aldersgruppene (0-15 år) samt i aldersgruppen 23-66 år. Imidlertid bidrar økte forventede kraftpriser med en merinntekt på om lag 2,4 millioner kroner i 2019.

Inntekter fra kraftsektoren

Selv om Oppdal ikke er en utpreget kraftkommune er en stor del av inntektene knyttet til denne sektoren;

- ✓ Ordinære konsesjonskraftsinntekter
- ✓ Driva-rettigheiten
- ✓ Konsesjonsavgifter
- ✓ Eiendomsskatt fra kraftverk og linjenett
- ✓ Utbytte fra Oppdal Everk AS og TrønderEnergi AS.
- ✓ Renteinntekter på ansvarlig lån fra Trønder Energi og Oppdal Everk.

Lønnsomheten innen kraftbransjen har gått noe opp det siste året. Dette tok vi ikke høyde for i økonomiplanen, men det er likevel behov for noen justeringer:

- ✓ Skattetaksten for kraftverk blir hentet fra formuesligningen, og endres fra år til år blant annet på basis av utviklingen i kraftprisene. Antatt endring gir en reell skattereduksjon på 0,56 millioner kroner.

Rådmannens budsjettforslag for 2019

- ✓ Forventningene om kraftprisene neste år har økt gjennom 2018, noe vi har lagt inn i de nye kalkulasjonene. Men mye av gevinsten forsvinner fordi vi ikke budsjetterer med normalproduksjon ved Driva kraftverk neste år. Den positive nettoeffekten er anslått til 2,4 millioner kroner i forhold til økonomiplananslagene. Dette skyldes at vi har oppjustert anslaget på kraftpriser til 32,5 øre per KWh.

Det er videre lagt til grunn 3,5 millioner i samlet aksjeutbytte neste år. Dette er tilsvarende det som ble lagt til grunn i økonomiplanen.

Rente- og avdragsutgifter

Det er lagt til grunn en gjennomsnittlig lånerente på 2,6 % som er lik forutsetningen i handlingsplanen. Imidlertid har dette sin motpost i lavere renteinntekter. Kommunen har blant annet gjennomført låneopptak i 2018 til en fastrente på 2,4 %.

Kommunen betaler langt mer i avdrag enn det vi er pliktige til etter bestemmelsene om minimumsavdrag i kommuneloven. Med de 23,2 millioner kroner som ligger inne i budsjettforslaget er avviket anslått til rundt 9 millioner kroner (sett i forhold til anslått minsteavdrag). I 2017 ble minsteavdrag beregnet til 13,7 millioner kroner. Beregnet avdragskostnad i 2019 er det samme som vedtatt i handlingsplanen.

Kommunestyret har hatt som hovedprinsipp bestemt at nye lån skal nedbetales som serielån over 20 år. Det er adgang til å avdra lånene over like lang tid som levetiden på anleggene de skal finansiere. I så fall ville lånegjelden og renteutgiftene vært høyere enn hva den er i dag, men avdragsutgiftene ville vært lavere. Nå har vi beholdt en buffer mot trangere tider ved at vi fremdeles kan berge budsjettbalansen ved å lempe på avdragsbetalingen.

De nye lånene som skal tas opp i 2019 foreslås avdratt over 20 år i tråd med økonomireglementet. Dersom kommunestyret i stedet velger en avdragsplan som reflekterer levetiden på anleggene de skal finansiere, kan

lånet avdras over 34 år. Dette vil i så fall gi en årlig avdragslettelse på 0,48 millioner kroner.

Ressurskrevende tjenester

Kommuneøkonomien er svært sårbar for ressursbehovene som blir utløst når vi får nye kostnadskrevende tjenestemottakere. Kostnadene kan fort komme opp i flere millioner for en bruker som har behov for omfattende heldøgns oppfølging.

Staten har en ordning som skal skjerme kommunene mot de mest ekstreme konsekvensene. Ordningen med øremerket tilskudd til ressurskrevende brukere fungerer slik at kommunen må bære alle kostnader opp til et visst nivå pr bruker, mens staten overfører øremerkede midler for 80 % av det overskytende. Innslagspunktet i 2018 er kr 1 235 000 kroner. For 2019 foreslår regjeringen å øke dette med 50 000 kroner mer enn lønns- og prisveksten. Det betyr at kommunen får en økt egenandel på dette beløpet for hvert tilfelle som kommer over innslagspunktet. For Oppdal er dette 17. Altså en merutgift på 0,85 millioner kroner på grunn av omleggingen.

Endrede behov for ressurser til ressurskrevende tjenester anslås redusert med 0,6 millioner kroner. I forhold til 2018-budsjettet må vi dermed øke bevilgningene for ressurskrevende tjenestemottakere med 0,25 millioner kroner når vi tar med den økte egenandelen. Slike behov kan ikke avvises med begrunnelse i kommuneøkonomi, og vi må ha en forsvarlig reserve på tilleggsbevilgningsposten for å møte eventuelle utfordringer.

Bofellesskap for personer med demens

Det er foreslått satt av 6,18 millioner kroner til driftsrelaterte kostnader i 2019. Dette kommer i tillegg 4,41 millioner kroner som ble avsatt i budsjettet for 2018.

Private barnehager

Siden 2011 har barnehagesektoren vært rammefinansiert. Dette betyr at kommunens frie inntekter både skal gi dekning for utgifter til kommunale og private barnehager. Budsjettforslaget innebærer en bevilgning på 12,45 millioner kroner til de kommunale barnehagene og 8,67 millioner kroner til de tre

Rådmannens budsjettforslag for 2019

nye barnehagene tilknyttet oppvekstsenter. Det er foreslått satt 32,55 millioner kroner i tilskudd til de private barnehagene.

Private barnehager som var etablert før rammefinansieringen kom i stand skal få utmålt tilskudd basert på hva de kommunale plassene kostet to år i forveien. Kapitaldelen skal baseres på nasjonale satser ut fra alderen til det enkelte private barnehagebygg. Fordi de private pensjonsordningene er billigere enn de kommunale, skal det gis et 13 % sjablongpåslag i stedet for den faktiske kommunale pensjonen. Men barnehager som har pensjonskostnader over 13 % kan søke kommunen om dekning av det overskytende. I tillegg til det ordinære tilskuddet skal private barnehager gis full kompensasjon for inntektstap på grunn av moderasjonsordninger for søsken og familieøkonomi.

Kostnadene pr barn i de kommunale barnehagene har vært stabilt de siste tre år. Dermed øker satsene i 2019 med 2,5%, 0,3% under deflator.

Tilskudd til frivilligsentralen

Fra 2017 har staten valgt å kanalisere tilskuddsmidler til landets frivilligsentraler gjennom kommunenes frie inntekter. At midlene går gjennom de frie inntektene innebærer i seg selv at kommunene i fremtiden kan bestemme tilskuddsnivået, men det blir forventet at kommunene ikke skal bruke inntektsøkningen til andre ting.

Når kommunen får det fulle finansieringsansvaret for Oppdal frivilligsentral vil det være naturlig at kommunen ønsker en tettere dialog og oppfølging rundt sentralens arbeid, slik at det verdifulle supplementet til kommunens tjenester som de utøver kan videreutvikles i samspill med kommunen.

Bevilgninger til politisk virksomhet

I handlingsplanen ble det satt av 0,5 millioner kroner i forbindelse med stortingsvalget. Dette beløpet er nå foreslått lagt til bevilgningsrammen.

Skolesektoren

Elevtallene for de kommunale skolene har holdt seg nokså likt fra skoleårene 2017/18 til 2018/19. I ressursmodellen for skolene er antall elever det kriteriet som gir størst forklaringskraft for budsjetttrammene. Ungdomsskolen har i mellomtiden fått to færre minoritetsspråklige elever samt at det totale antallet elever på SFO har økt med 4 stykker.

En av regjeringens begrunnelser for kommunenes inntektsvekst i 2019 er at det bør brukes mer penger på tidlig innsats i barneskolene. Av de 200 millioner kroner som rammetilskuddet styrkes med går drøyt 0,26 millioner kroner til Oppdal. Midlene kanaliseres altså som frie inntekter, der det er opp til den enkelte kommune å vurdere om formålet allerede er tilstrekkelig ivaretatt.

Effektiviseringskrav

Etter vedtak i formannskapssak 2017/41 gikk kommunen bort fra ostehøvelprinsippet og ønsket heller målrettede effektiviseringstiltak for kommuneorganisasjonen. For kulturhuset og kirkelig sektor videreføres 0,4% effektivisering.

For 2019 er det målrettet effektivisering satt til 2,56 millioner kroner, og for 2020 7,23 millioner kroner.

Tabell 6 Effektiviseringskrav. Beløp i millioner kroner.

2017	2018	2019	Akkumulert 2017-2019
1,41	1,41	2,6	5,42

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Tilleggsbevilgningsreserven

Reserven består av to poster:

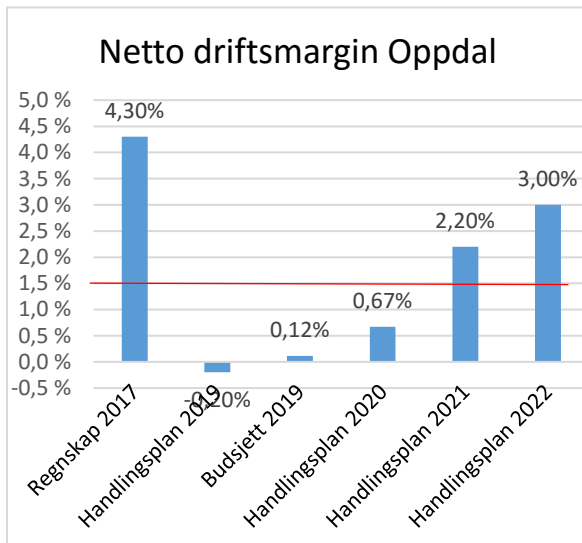
- ✓ Avsetning til lønnsvekst. Vi har basert oss på regjeringens anslag; en årslønnsvekst fra 2018 på 3,25 %. Enhetene har fått kompensert for konstatert lønnsvekst på budsjetteringstidspunktet. Avsetningsposten tar høyde for samt sentrale og lokale oppgjør i 2019. Rådmannen foreslår å holde bevilgningsposten uendret fra i fjor, grunnet økt anslag på lønnsvekst i 2019.
- ✓ Avsetning på tilleggsbevilgningsposten. Rådmannen foreslår å sette av 4,0 millioner kroner. Dette er en reduksjon på 1,0 millioner kroner i forhold til handlingsplanen. Midlene er spesielt relatert til følgende usikkerhet:

Tabell 7 Tilleggsbevilgningsreserven. Beløp i millioner kroner.

Beskrivelse	Beløp
Usikkerhet på barnehagesektoren	0,9
Usikkerhet på rettighetsområder	1,2
Usikkerhet om ressurskrevende brukere	0,9
Usikkerhet om utskrivningsklare	0,5
Usikkerhet om KAD-kostnader	0,5
Usikkerhet oppvekstsenter	0
Sum	4,0
Reservert til lønnstillegg	6,5
Diverse	0,3
Total	10,8

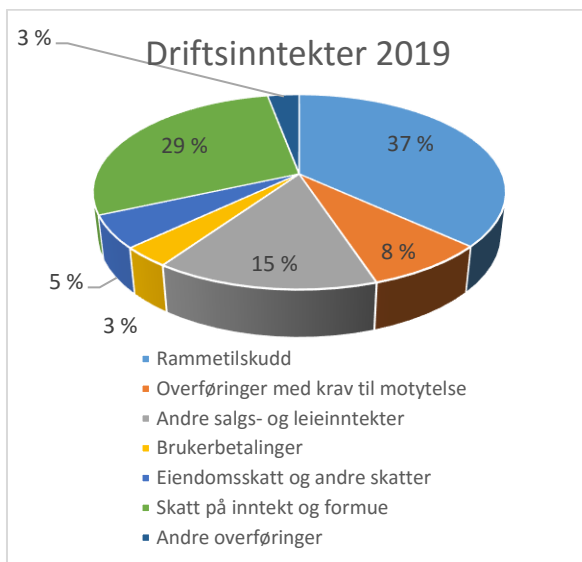
Rådmannens budsjettforslag for 2019

Hovedtall

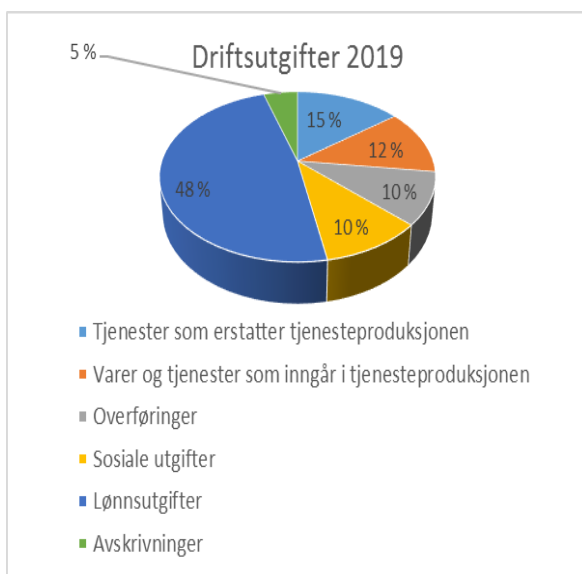

Netto driftsmargin defineres som driftsresultat i prosent av driftsinntektene, og er den mest sentrale indikatoren for å se om kommunen setter tæring etter næring. For å få et best mulig grunnlag å vurdere dette ut fra, har vi korrigert bort netto forbruk av enhetenes disposisjonsfond i oppstillingen.

Budsjettopplegget gir en korrigert netto driftsmargin på 0,26 %. Korrigeringen består i at engangsutgifter som blir dekket av enhetenes disposisjonsfond ikke tas med på utgiftssiden. Kommunestyrets økonomiplanvedtak la opp til -0,2 % netto driftsmargin for 2019. Netto driftsmargin, ligger godt under forsvarlighetsgrensen på 1,5 % slik den er fastlagt i økonomireglementet. Imidlertid forutsetter handlingsplanen en økning i netto driftsmargin utover i handlingsplanperioden.

Lånene som kommunen tar opp for å finansiere investeringer blir tilbakebetalt i løpet av 20 år, noe som er hurtigere enn kravet i kommuneloven. På kort sikt fører det til høyere avdragsutgifter enn hva de strengt tatt kunne vært, men på lang sikt skaffer vi oss større handlefrihet gjennom avtakende rente- og avdragsutgifter. Selv om kommunen har tatt opp store lån de siste årene har den raske tilbakebetalingen ikke medført noen vesentlig økning av lånegjelden. En del av investeringene har blitt dekket gjennom bruk av fondsmidler, noe som også er opplegget for 2019.

Kommunens viktigste inntektskilde er rammetilskuddet fra staten, som med sine 188,7 millioner kroner neste år utgjør 43 % av driftsinntektene. Sammen med det kommunale skattøret styrer staten inntektsutviklingen for kommunene gjennom potten som blir lagt inn i rammetilskuddet. Definerte mekanismer i inntektssystemet tar sikte på å fordele pengene til kommunene slik at det både virker inntektsutjevne og utgifts utjevne. Dette betyr at skattesvake kommuner får ekstra rammetilskudd, og at kommuner som etter objektive kriterier er dyre i drift får en

Rådmannens budsjettforslag for 2019

kompensasjon. Midlene blir betalt av kommuner som er skattesterke eller billige i drift.

Lønnsutgifter, pensjonskostnader og arbeidsgiveravgift legger beslag på 60 % av

driftsutgiftene. At kommunale tjenester er så arbeidsintensiv betyr at vi er svært følsom for utviklingen i personellkostnader. Svært mye av handlefriheten blir avgjort av lønnsoppgjørene og faktorene som avgjør pensjonskostnadene.

Sentrale budsjettforutsetninger

Flere faktorer påvirker kommunens økonomiske handlefrihet, og vi må gjøre noen forutsetninger. Ved svikt i forutsetningene vil den økonomiske

handlefriheten bli endret, og følsomheten for slike avvik kan beskrives med noen tallstørrelser.

Tabell 8 Økonomisk risiko

Usikkerhetsfaktor	Rådmannens forutsetning	Endring ved avvik på 1 prosentenh
Lønnsvekst	3,25 %	2,1 millioner
Generell prisvekst for kommunens driftsutgifter	1,6 %	2,2 millioner
Pensjonskostnad KLP – arbeidsgivers andel	16,4 %	2,9 millioner
Pensjonskostnad SPK - arbeidsgivers andel	12,2 %	0,4 millioner
Innlånsrente	2,6 %	3,5 millioner
Skattevekst pr. innbygger for Oppdal	1,4%	241 kroner
Skattevekst pr. innbygger for kommunene som helhet	1,0%	

Fondsreserver

I 2017-regnskapet sto kommunen bokført med 118,8 millioner kroner i fondsmidler. Disse var sammensatt slik:

Tabell 9 Fondsreserver 2018. Beløp i millioner kroner.

Fondsreserver	Beløp
Kapitalfondet	30,2
Infrastrukturfondet	5,2
Det generelle disposisjonsfondet	7,7
Næringsfondet	7,8
Flyktningefondet	9,6
Enhetsvise disposisjonsfond	21,7
Selvkostfond	12,6
Øvrige fondsmidler	24,0

Kapitalfondet brukes til å finansiere investeringer. Vi fører beløpene opp som interne lån, som tilbakeføres til fondet i løpet av neste 3-

årsperiode. Det beregnes rente på de interne lånene, og i tillegg avsettes renter opptjent i bank. Lån til finansiering av boligfelt tilbakeføres i takt med tomtosalget uten renteberegning. Kapitalinntekter uten særskilte bestemmelser om hva pengene skal brukes til blir også avsatt til Kapitalfondet.

Infrastrukturfondet kommer fra eiendomsskatteinntektene, med en årlig avsetning på 4,7 millioner kroner. Midlene brukes blant annet til å finansiere noen av ekstraavgiftene Oppdal har som vertskommune for et økende antall fritidsinnbyggere.

Det generelle disposisjonsfondet brukes som "salderingsfond" for å ta unna forbigående svingninger i inntekts- og utgiftsnivå. Når regnskapet går ut med overskudd, blir pengene avsatt her.

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Næringsfondet kommer fra de årlige konsesjonsavgiftene og renter på kapitalen, og kan bare brukes til næringsarbeidet.

Flyktningefondet kommer fra ubrukt del av integreringstilskudd for flyktninger.

De enhetsvise disposisjonsfondene skriver seg fra ubrukte budsjettmidler. Enhetenes budsjettbesparelser blir satt på fond, slik at de har en reserve å tære på ved uforutsette hendelser.

Dersom fondsreservene blir så store at de utgjør mer enn 3 % av budsjetttrammen, har enhetene

adgang til å bruke det overskytende til engangstiltak.

Selvkostfondene kommer fra gebyrinntekter hvor kommunen ikke har lov til å ta seg bedre betalt enn det tjenestene koster. Vi klarer aldri å beregne gebyrsatsene så nøyaktig at kalkylene vil stemme år for år. Merinntekter skal tilbakeføres abonnentene ved at gebyrsatsene i de påfølgende årene skal holdes lavere enn hva de ellers ville blitt.

Tabell 10 KOSTRA overordnet

Parametere	Oppdal			Gruppe 11	Landet ex Oslo
	2015	2016	2017	2017	2017
Netto driftsmargin ex momskomp. for investeringer	3,1 %	3,7 %	4,3%	2,6%	3,7%
Langsiktig lånegjeld i prosent av driftsinntekter	75,1 %	66,8 %	65,0%	226,8%	215,8%
Arbeidskapital ex premieavvik i prosent av driftsinntekter	17,0 %	18,3 %	20,0%	16,4%	21,7%
Disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter	8,6 %	9,2 %	10,9%	6,4%	9,9%
Brutto driftsutgifter pr innbygger	79 519	83 419	87 414	89 665	81 622
Brutto driftsinntekter pr innbygger	81 955	86 699	91 975	91 813	84 444
Frie inntekter pr innbygger	49 628	51 743	54 077	55 170	53 619

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Statsbudsjettet for 2019

Tabell 11 Økonomiske indikatorer i nasjonalbudsjettet 2019

Økonomiske indikatorer	2017	2018	2019
BNP-vekst for fastlands-Norge	2,0 %	2,5 %	2,7%
Privat konsumvekst	2,3 %	3,2 %	2,9 %
Offentlig konsumvekst	1,7 %	1,2 %	1,5%
Vekst i bruttoinvesteringer	3,9 %	2,5 %	3,0%
Årslønnsvekst	2,7 %	3,0 %	3,25%
Konsumprisindeksen	2,0 %	1,9 %	1,5%
Kommunal deflator	2,4 %	3,0 %	2,8%
3 måneders pengemarkedsrente	1,0 %	0,9 %	1,4%

Kommunesektorens økonomi i 2018

I revidert nasjonalbudsjett for 2018, - som kom i mai, - ble den reelle veksten i kommunesektorens samlede inntekter fra 2017 til 2018 anslått til en økning på 1,3 milliarder kroner. Herav ble veksten i de frie inntektene anslått til å bli en realnedgang på 0,2 milliarder kroner. Skatteanslaget ble oppjustert med 1,8 milliarder kroner mens pris- og kostnadsveksten forble uendret på 2,3 %.

De nye anslagene gir en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2018 til 1,9 mrd. kroner. Det anslås en reell nedgang i de frie inntektene på 2,6 mrd. kroner. Nedgangen i frie inntekter må ses i sammenheng med at de ekstra skatteinntektene i 2017 ikke videreføres, samt nedjusteringen av skatteanslaget for 2018 med knapt 0,5 mrd. kroner.

Inntektsopletet for kommunesektoren i 2019

Regjeringen legger opp til en realvekst i frie inntekter på mellom 2,6 og 3,2 mrd. kroner i 2019. Dette tilsvarer en vekst på mellom 0,7 og 0,9 prosent. Kommunene i Trøndelag anslås samlet sett å få en nominell vekst i frie inntekter på 3,1 prosent fra 2018 til 2019. Dette er noe sterkere enn veksten på landsbasis på 2,9 prosent. Innenfor veksten i frie inntekter er 200 mill. kroner begrunnet med opptrappingsplanen for rusfeltet. Videre er 100 mill. kroner av veksten begrunnet med opptrappingsplanen for habilitering og rehabilitering.

Det er usikkerhet knyttet til merutgiftene grunnet demografiske endringer i 2019, og den varslede veksten i frie inntekter må sees i sammenheng med dette.

Departementet anslår at veksten i kommunesektorens samlede pensjonskostnader vil være i størrelsesorden 650 mill. kroner i 2019, utover det som dekkes av den kommunale deflatoren. Anslaget er beheftet med betydelig usikkerhet.

Tabell 12 Anslåtte inntekter for kommunesektoren i forslag til statsbudsjett 2019. Beløp i milliarder kroner.

	Anslag 2019	Nominell vekst
1. Frie inntekter (1.1+1.2)	383,7	2,9%
1.1 Skatteinntekter	212,1	1,8%
1.2 Rammetilskudd	171,6	4,1%
2. Øremerkede statlige overføringer	32,8	-1,4%
3. Gebyrer	72,6	3,5%
4. Momskompensasjon	24,6	4,0%
5. Andre inntekter	15,8	2,8%
1+2+3+4+5 Inntekter i alt	529,4	2,6%

Tabell 12 viser inntektsveksten med de siste anslagene for kommunesektorens inntekter i 2019. Det er også korrigert for oppgaveendringer, og omfatter både primær- og fylkeskommuner.

KS har påpekt at statsbudsjettet vil stramme inn handlingsrommet til kommunene. En av årsakene er renteøkningen. Netto driftsresultat vil svekkes noe i 2018, men merskatteveksten og inntekter fra havbruksfondet vil trekke resultatet opp. Bemanningsnormene i barnehagene er underfinansierte, kuttet i toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester øker kommunenes utgifter.

Den kommunale skattøren

Regjeringen har foreslått at den kommunale skattøren for personlige skattytere settes ned fra 11,8 % til 11,55% i 2019. Det blir anslått at kommunesektoren vil få en nominell skattevekst på 1,8 % i forhold til de oppdaterte anslagene for 2018-inngangen. 1,4 % målt pr innbygger, og resten pga. forventet befolkningsvekst. For den enkelte kommune vil skatteinngangen i tillegg avhenge av lokale forhold knyttet til befolknings- og næringsutvikling.

Opptrappingsplan på rusfeltet

Regjeringen vil styrke innsatsen på rusfeltet med 2,4 milliarder kroner i perioden 2016-2020, og av dette settes det inn 200 millioner kroner gjennom styrking av kommunens frie inntekter i 2019.

Tidlig innsats i skole

Regjeringen foreslår å styrke arbeidet med tidlig innsats i skolen for å fange opp utfordringer tidlig og følge dem opp raskt. 200 millioner kroner av veksten i de frie inntektene er veksten i kommunesektorens frie inntekter begrunnes med en økt satsing på tidlig innsats i 2019.

Helsestasjon og skolehelsetjeneste

Regjeringen startet en særskilt opptrapping av innsatsen til helsestasjon- og skolehelsetjeneste, inkludert jordmortjenesten. For 2019 er beløpet kun prisjustert. Økningen for Oppdal kommune er 0,157 millioner kroner.

Barnehage – Foreldrebetaling og gratis kjernetid

Regjeringen foreslår å utvide ordningen med gratis kjernetid i barnehage til å inkludere toåringer fra familier med lav inntekt.

Fra før har regjeringen innført en nasjonal ordning som gir 3-, 4- og 5-åringer fra lavinntektsfamilier gratis kjernetid. Det kommer ikke ekstra midler fra staten for å dekke dette. Inndekningen slik det er beskrevet i statsbudsjettet er påslaget i foreldrebetalingen fra 1.8.2019.

I dag gir ordningen barn som bor i husholdninger med samlet årsinntekt under 533 500 (fra 1.august 2019 548.500) kroner rett til å få 20 timer gratis oppholdstid i barnehage per uke.

Regjeringen viderefører det nasjonale kravet til redusert foreldrebetaling, det vil si at en husholdning ikke skal betale mer enn seks prosent av inntekten sin for en barnehageplass. For Oppdal kommune utgjør dette én million kroner brutto.

Boligsosialt tilskudd

Staten har foretatt en gradvis innlemming i rammetilskuddet til kommunene av boligsosiale tilskudd siden statsbudsjettet for 2017. Den gradvise innlemmingen slutføres i 2019. Beløpet for Oppdal er kroner 27 760 for 2019.

Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering

I tråd med regjeringserklæringen fremmer regjeringen Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering 2017-2019. Det foreslås 100 millioner kroner til opptrappingsplanen.

Opptrappingsplanen retter seg i hovedsak mot brukere med funksjonsnedsettelse som følge av fysisk sykdom, uavhengig av alder, diagnose og bosted. Planen skal bidra til at kommunene settes i stand til å gi et godt rehabiliteringstilbud til innbyggerne og over tid overtar flere rehabiliteringsoppgaver fra spesialisthelsetjenesten.

Tilskudd til ressurskrevende tjenester

Reglene om 80 % statlig toppfinansiering videreføres. Innslagspunktet for når staten betaler sin del av utgiftene foreslås hevet til kr 1 285 000. Dette er 50 000 kroner mer enn lønns- og prisveksten, noe som betyr at kommunene må ta en større andel av kostnadene for disse tjenestene. For Oppdal kommune utgjør dette 0,85 millioner kroner.

Kommunens fellesinntekter og fellesutgifter

Skatt på inntekt og formue

Regjeringen har økt skatteanslaget for 2018 med 2 milliarder i forhold til anslagene i revidert nasjonalbudsjett. Med de nye prognosene vil kommunene få en skattevekst på 1,8 % i forhold til 2018. Regjeringen foreslår å redusere det kommunale skattøret i 2019 fra 2018. De anslår at skatteøkningen for kommunene i 2019 blir 1,1% pr innbygger i forhold til de nye prognosene for 2018. Ved å legge til grunn en befolkningsvekst på 0,7 % anslår regjeringen at primærkommunene vil få en skattevekst på 1,8% for landet som helhet.

Ved å legge til grunn samme skattevekst pr innbygger og en antatt befolkningsvekst på 0,3% for Oppdal i 2019 får vi et lokalt skatteanslag på 170,5 mill. Dette tilsvarer en vekst prognosene for 2018 på 1,31 % sammenlignet med 2017. Det understrekes at anslaget er basert på usikre forutsetninger. Lavere skattevekst pr innbygger enn landsgjennomsnittet vil i all hovedsak bli fanget opp av inntektsutjevningen i rammetilskuddet. En svakere befolkningsvekst i 2. halvår 2018 enn forutsatt vil ikke bli kompensert.

Eiendomsskatt

Rådmannen foreslår å skrive ut skatten for 2019 med følgende promillesatser:

Skattesubjekt	Promille
Bebygde bolig- og fritidseiendommer	3,65
Ubebygde eiendommer	2,00
Øvrige eiendommer	7,00

Disse satsene samsvarer med kommunestyrets vedtak ved behandlingen av handlingsplanen for 2019-2022.

2018-satsen for bebygde bolig- og fritidseiendommer er på 3,40 promille. For en gjennomsnittlig bolig (180 kvm som er tatt i bruk i 2004) innebærer dette en nominell skatteskjerpelse på rundt 393 kroner. Isolert sett

vil satsøkningen fra 2018 gi en nominell merinntekt på rundt 1,4 mill. I tillegg kommer inntektseffekten av at nye bygninger blir taksert og lagt inn i skatteutskrivningen. Det er anslått at disse objektene gir en inntektseffekt på 0,55 millioner kroner.

Satsen for ubebygde eiendommer foreslås holdt uendret. For de øvrige eiendommene har man ikke adgang til å øke satsen utover de gjeldende 7 promille. I statsbudsjettet for 2019 foreslås det å sette en øvre grense for skattesats på fem promille for bolig- og fritidseiendommer. Skulle dette bli foreslått vil det ikke ha noen virkning for 2019-budsjettet

Skattetaksten for kraftverk endres fra år til år blant annet på basis av utviklingen i kraftprisene. Våre anslag for 2019-takstene vil gi en nominell inntektsreduksjon på 0,56 million kroner i forhold til 2018.

Samlet inntektsanslag fra eiendomsskatt er satt til 29 millioner kroner. Av dette blir 9,5 millioner kroner foreslått avsatt til infrastrukturfondet. Til fratrukk kommer takserings- og forvaltningskostnader på 150 000 kroner.

Vedtaket om bruk av eiendomsskatt jf. k-sak 54/2018:

Kommunestyret vedtar at det skal avsettes et beløp tilsvarende 50 % av eiendomsskatt for boliger og fritidsboliger til infrastrukturfondet. Kommunestyret vedtar hvilke aktiviteter som skal finansieres av infrastrukturfondet i forbindelse med behandlingen av det årlige budsjettet.

Eiendomsskatt for bebygde bolig- og fritidseiendommer utgjør 19,0 millioner kroner i 2019, og 50 % utgjør 9,5 millioner kroner. Det vil kunne være en definisjon av hva som defineres som infrastrukturtiltak. Rådmannen har i budsjettbehandling valgt å synliggjøre ulike type infrastrukturtiltak, og kostnader/bevilgning knyttet til dette.

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Tabellen nedenfor viser områder som etter rådmannens oppfatning kan defineres som infrastrukturtiltak.

Tiltak	Beløp 2019
Vedlikehold veg vinter	0,4
Vedlikehold veg, sommer	
Asfaltering/oppgradering veg	0,9
Fellesgode finansiering	0,6
Trafikksikkerhetstiltak	0,3
Bredbåndutbygging	0,7
Kongevegen over Dovre	0,1
Gravfelt på Vang	0,3
Tilskudd andre formål	0,8
Oppdal IL, snøproduksjon	0,1
Preparering turløyper	0,1
Opparbeidelse sentrumsplan (investering 2018)	5,0
Sum	9,3

Rammetilskudd fra staten

I følge KS sine anslag etter at statsbudsjettet ble lagt frem vil Oppdal motta 188,75 millioner kroner i 2019 når man ser bort fra inntektsutjevningen. Størrelsen på inntektsutjevningen avhenger blant annet av den lokale befolkningsutviklingen 2. halvår 2018. Basert på KS anslag har vi lagt til grunn at Oppdal i 2018 vil få en befolkningsvekst på 0,3 %. Gitt at regjeringens skatteprognose for landet som helhet slår til både for 2018 og 2019, og at våre egne lokale anslag gjør det samme, vil vi motta 30,99 millioner kroner i inntektsutjevning. Samlet rammetilskudd blir i så fall 219,74 millioner kroner.

Kraftrettigheter

Kommunen disponerer en konsesjonskraftmengde på 49,2 GWh. Driva-rettigheiten gir i et normalt produksjonsår rundt 12 GWh i tilleggs kraft, slik at samlet volum i et normalår er rundt 61 GWh. For 18,3 GWh følger uttakskostnaden den sentralt fastsatte konsesjonskraftprisen, som er basert på kostnadene hos et representativt utvalg av kraftprodusenter. For den øvrige mengden, - i et

middelår rundt 43 GWh, - må kommunen betale 7,5 % av Driva Kraftverk sine kostnader.

Kraftprisene har tatt seg opp siden økonomiplanen ble behandlet. Budsjettanslaget er basert på følgende forutsetninger:

- ✓ Gjennomsnittlig salgspris etter prissikring blir 32,5 øre/KWh.
- ✓ Volumet fra Driva-rettigheiten blir 39 GWh. Dette er 8 GWh mindre enn i et normalår.
- ✓ Uttakskostnaden for Driva-krafta utgjør 7,8 millioner kroner
- ✓ Konsesjonskraftprisen blir 11,5 øre/KWh.
- ✓ Eksterne forvaltningskostnader for prissikring vil utgjøre 150 000 kroner

Ut fra dette er kraftrettighetene kalkulert til å gi et nettoresultat etter skatt på 8,3 millioner kroner. Herav utgjør Driva-rettigheiten 4,6 millioner kroner.

Konsesjonsavgift

Konsesjonsavgifter er en kompensasjon til kommuner for de skader og ulemper som følger av utbygging av vannfall og vannregulering. Det er meningen at avgiftene skal gi kommunene en andel av den verdiskapningen som utbyggingen gir.

Avgiftssatsen fastsettes i konsesjonsvilkårene, og indeksjusteres automatisk ved første årsskifte 5 år etter at konsesjonen ble gitt og deretter hvert 5. år. Konsesjonsavgiftene skal avsettes til et fond som nyttes til utbygging av næringslivet i distriktet etter avgjørelse i kommunestyret. I Oppdal benytter vi næringsfondet til dette. Det er budsjettet med 3,0 millioner kroner både i inntekt og avsetning.

Kompensasjon for kapitalutgifter til eldreomsorg

For utbyggingen som skjedde i det tidsrom da handlingsplanen for eldreomsorg var aktiv i 1998-2003, blir det gitt årlig rentekompensasjon. Tilskuddet er beregnet på basis av rente- og avdragsutgifter for lån på inntil 455 000 kroner pr sykehjemsplass og inntil 565 000 kroner pr omsorgsbolig. For kommuner som ikke har husbanklån, blir tilskuddet sjablongmessig utregnet på basis av hva et husbanklån hadde kostet. Oppdal er berettiget til tilskudd for 60 sykehjemsplasser og 14 omsorgsboliger, med et stipulert

Rådmannens budsjettforslag for 2019

gjenstående lån på til sammen 15,0 millioner kroner.

I kalkulasjonen er det lagt til grunn en rentefot på 1,35 %. Dette gir et tilskudd på om lag 1 359 000 kroner. Dette er tilsvarende som lagt til grunn i handlingsplanen.

Rentekompensasjon for skolebygg

Kompensasjonen blir beregnet på basis av et stipulert husbanklån med flytende rente, 5 års avdragsfrihet og deretter 15 års nedbetalingstid.

Oppdal sin første ramme på 17,663 millioner kroner ble anvendt ved renoveringen av ungdomsskolen i 2001. Gjennom en ny, men tilsvarende ordning har Oppdal fått utmålt en investeringsramme på 17,4 millioner kroner for perioden 2009-2016 som det blir gitt rentekompensasjon for. Rammen ble brukt til Aune barneskole.

I kalkulasjonen er det lagt til grunn en rentefot på 1,35 %. Dette gir et tilskudd på 252 000 kroner.

Fellesinntekter korrigert for nye oppgaver og systemendringer

Utviklingen for fellesinntektene er påvirket av system- og regelendringer. I tillegg har vi hatt noen engangsinntekter knyttet til konsesjonsavgift og kraftforvaltningen. Det gir derfor et bedre bilde av handlefriheten dersom fellesinntektene korrigeres for innlemming av øremerkede tilskudd og kompensasjon for nye oppgavepålegg fra staten. Justert for dette tyder anslagene på en realvekst på rundt 0,1 % i 2018 forhold til den oppdaterte prognosen for 2017-regnskapet.

Tabell 15 Utvikling av fellesinntekter. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2014	Regnskap 2015	Regnskap 2016	Regnskap 2017	Regulert budsjett 2018	Anslag 2019
Skatt på inntekt og formue	137 556	143 069	153 757	165 166	165 939	170 547
Eiendomsskatt netto	20 600	21 066	24 740	26 503	28 300	29 100
Rammetilskudd fra staten	195 968	198 184	203 415	208 089	217 745	219 750
Kraftforvaltning netto	5 125	804	8 698	11 221	5 500	8 410
Konsesjonsavgift	3 038	3 038	3 057	3 057	3 038	3 038
Momskompensasjon for investeringer						
Komp. kapitalutg. grunnskolereform	393	384	375	215	0	0
Komp. kapitalutgifter eldreomsorg	1 642	1 578	1 466	1 361	1 373	1 359
Komp. kapitalutgifter skolebygg	642	561	411	264	348	252
Sum fellesinntekter. 1.000 kr	364 964	368 684	395 919	415 876	422 243	432 456
Nominell endring	-3,3 %	1,0 %	7,4 %	5,0%	1,5%	2,4%
- Kommunal deflator	3,1 %	2,4 %	2,6 %	2,4%	3,0%	2,8%
Realvekst	-6,4 %	-1,4 %	4,8 %	2,6%	-1,5%	-0,4%

Eksterne finansposter

Renteutgifter

Ved utgangen av 2018 vil kommunens lånegjeld summere seg til rundt 375 millioner kroner og ligge på rundt 411 millioner kroner ved utgangen av 2019. Hovedgrunnen til endringen er låneopptak i forbindelse med ny brannstasjon, 38 millioner kroner.

Det ser ut til at det lave rentenivået vi har hatt endrer seg ved moderate rentehevinger fremover. De lange rentene er fortsatt lave i historisk målestokk, og vi forventer at 3-månedersrenten vil ligge rundt 1,3% i 2019. Kommunen har relativt mange lån med fast rente, men for noen av disse ble avtalene inngått på tidsrom da lånerenten var høyere enn i dag, noe som betyr at vi ikke fullt ut nyter godt av det lave rentenivået. På den andre siden gir dette en bedre forutsigbarhet.

I budsjettet blir det lagt til grunn en lånerente på om lag 2,6 %, som er likt det som ble lagt til grunn i handlingsplanen. Med disse forutsetningene er kommunens renteutgifter kalkulert til 8,5 millioner kroner i 2019.

Renteinntekter på bankinnskudd

Det lave rentenivået fører til at vi ikke får like god avkastning på bankinnskuddene som tidligere. Ved kalkulasjonen har vi lagt til grunn en gjennomsnittrente på 1,7 % og en pengebeholdning på 85 millioner kroner for ordinære driftsformål og 30-35 millioner for fondsmidler hvor renteinntektene blir godskrevet på egne konti.

Renteinntekter på ansvarlige lån

I 2013 ble det etablert to ansvarlige lån:

- ✓ 25 millioner kroner til TrønderEnergi med 7,1 prosent rente
- ✓ 6,95 millioner kroner til Oppdal Everk med 7,5 prosent rente

Renteinntektene for de to lånene utgjør 2,3 millioner kroner

Renteinntekter på forvaltningslån

Forvaltningslånene utgjorde 32 millioner kroner ved inngangen til 2018. Estimert saldo for 2018

vil være i overkant av 38 millioner kroner.

Renten følger Husbankens p.t.-betingelser med et påslag på 0,25 prosentenheter. Utfra en antatt rentesats på gjennomsnittlig 2,1 % tilsier dette en renteinntekt på 0,68 millioner kroner.

Aksjeutbytte

Kommunen aksjeutbytte fra kraftselskap viser følgende utvikling:

Tabell 16 Historisk utbytte. Beløp i millioner kroner.

Eierskap	2016	2017	2018
Oppdal Everk	1,0	0	0
TrønderEnergi	1,0	1,3	4,2
Sum	2,0	1,3	4,2

I handlingsplanen ble utbytteforventningene fra de to selskapene tallfestet til 2,3 millioner kroner. Rådmannen har oppjustert aksjeutbytte for 2019 til 3,5 millioner kroner i budsjettforslaget. Anslaget er ikke prisjustert.

Avdragsutgifter

Kommunestyret vedtok ved behandling av handlingsplan for 2019-2022 å redusere avdragene (forlenge avdragstiden) med 3,4 millioner kroner i året.

Basert på den vedtatte nedbetalingsplanen for kommunens lån skal 23,3 (26,16) millioner kroner betales i avdrag i 2019. Dette ligger over minimumsavdragene etter kommuneloven. Lavere avdrag forbedrer netto driftsmargin med 0,42%.

Tabell 17 Utvikling netto finansutgifter. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2016	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Anslag 2019
Renteutgifter	-10 085	-9 048	-8 757	-8 790
Renteinntekter	5 564	5 426	3 965	6 257
Aksjeutbytte	1 979	1 280	2 300	3 500
Avdragsutgifter	-27 867	-28 972	-26 645	-23 384
Netto finansutgifter	-30 409	-31 314	-29 137	-22 417

Interne finansieringsposter

Tabell 18 Avsetninger til fond i driftsbudsjettet.
Beløp i hele tall.

Fond	Beløp
Næringsfondet - konsesjonsavgift	3 038 000
Næringsfondet - bankrenter	140 000
Infrastrukturfondet - eiendomsskatt	4 700 000
Flyktningefond – netto	175 000
Kapitalfondet - bankrenter	331 000
Kapitalfondet - renter på egne lån	141 000
Kapitalfondet - avdrag på egne lån	2 700 000
VAR-fond - bankrenter	133 000
VAR-fond	23 000
Sum fondsavsetninger	11 381 000

Tabell 19 Bruk av fondsmidler i driftsbudsjettet.
Beløp i hele tall

Fond	Beløp
Næringsfondet - tiltaksarbeid	625 000
Næringsfondet - tjenester	360 000
Næringsfondet – fellesgodefinansiering	1 663 000
Næringsfondet – nydyrking	300 000
Infrastrukturfondet –	637 000
Infrastrukturfondet – leieavtaler	66 000
Infrastrukturfondet –	100 000
Infrastrukturfondet - legetjenester	212 000
Infrastrukturfondet – kommunale veger	525 000
VAR-fond - gebyrutjevning	2 402 000
Flyktningefondet – flyktningetjenesten	336 000
Disp. fond stab og støtte	30 000
Disp. fond Drivdalen oppvekstsenter	180 000
Disp. fond Midtbygda oppvekstsenter	420 000
Disp. fond PoF – byggesak	1 172 000
Generelt disposisjonsfond	1 891 000
Sum bruk av fond	10 919 000

Budsjettforslaget er saldert i balanse ved å bruke 1,9 millioner kroner av det generelle disposisjonsfondet utover det som ligger i økonomiplanen. I tillegg er renteinntekter belastet med 0,5 millioner kroner.

Fondet har en saldo på 4,4 millioner kroner ved inngangen til 2019. I 2019-budsjettet planlegges det å bruke 1,9 millioner kroner i drift, samt at det er planlagt å avsette, 1,7 millioner kroner til investering.. Dette gir en estimert saldo på disposisjonsfondet 0,1 millioner kroner ved utgangen av 2019.

1,8 millioner kroner av utgiftene i budsjettforslaget er planlagt dekket ved hjelp av de enhetsvise disposisjonsfondene. Dekningen er knyttet til tidsbegrensede eller engangsutgifter for Plan og forvaltning, Drivdalen og Midtbygda oppvekstsentre og stab og støtte.

0,17 millioner kroner av de budsjetterte utgiftene til integreringsarbeidet for flyktninger er dekket ved hjelp av flyktningefondet. Fondet hadde en saldo ved forrige årsskifte på 8,74 millioner kroner som skriver seg fra ubrukt integreringstilskudd.

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Investeringsbudsjettet

Investeringsprogrammet omfatter 15 prosjekter, med en samlet utgift på 70,9 mill. I forhold til handlingsplanen foreslås det følgende endringer:

- ✓ Bevilgningen til oppgradering av kommunale veger økes med kr 720.000 som finansieres gjennom anleggsbidrag for krysset ved Sparbutikken.

- ✓ Bevilgning 2018 kr 2,7 mill. vedr skifte av vinduer rådhuset ble utsatt og legges inn i årets budsjett.
- ✓ Bevilgning 2018 kr 0,25 mill. vedr klargjøring av nye industritomter overføres til 2019 for en større investering på 0.5 mill. vedr ny vei inkl. vann, avløp og overvann på Ålma Industriområde.

Tabell 20 Investeringsbudsjett 2019. Beløp i tusen kroner.

Anlegg	Utgift	Bruk av infrastrukturfondet	Bruk av disp.fond	Bruk av kapitalfondet	Lån av Kapitalfondet	Tilskudd	Momskom pensasjon	Eksterne lån
Rehabilitering kommunale offentlige bygg og boliger	5 700				2 100		1 140	2 460
Oppgradering kommunale veger	1 920	960				720	240	
Klargjøring av nye industritomter	500				500			
Tiltak for myke trafikanter	300						60	240
Utbygg del av boligområde nord for Bøndernes	750				600		150	
Nødstrømsaggregat rådhuset	1 500						300	1 200
Brannstasjon	47 500						9 500	38 000
Sykkelparkering	100				83		17	
Egenkapitalinnskudd KLP	1772		1772					
Skisseprosjekt kantine ungdomsskolen	150		120				30	
Møbler til kantine rådhus	300		240				60	
Utvikling miljøstasjoner/returpunkt	700							700
Diverse forsterkninger ledningsnett vann	500							500
Diverse forsterkninger ledningsnett avløp	500							500
Sanering vann Valmuevegen	1 430							1 430
Sanering avløp Valmuevegen	2 098							2 098
Sanering avløp Lønset	730							730
Utvidelse renseanlegg - kvinnegarderobe	900							900
Endring avfallsløsning (skifte fra skap til dunker)	3 750							3 750
Utvidelse av Oppdal	1 000							1 000
Miljøstasjon - grunn	1 060							1 060
Sanering Bakkevegen vann	1 490							1 490
Sanering Bakkevegen avløp	1 490							1 490
	74 650	960	2 132		3 283	720	11 497	56 058

Rehabilitering kommunale offentlige bygg
Kostnadsramme: 5 700 000 kroner
 I økonomiplanen for 2019-2022 ligger prosjektet inne med 3,0 millioner kroner i hvert

av årene. Kommunestyret har tidligere presisert at bevilgningen også skal omfatte kommunalt eide boliger.

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Det er en forutsetning at midlene ikke skal anvendes til løpende vedlikehold, men til oppgraderingen av standarden både som følge av tidligere mangelfullt vedlikehold og nye krav fra brukere og sentrale forskrifter. Midlene forutsettes anvendt på en planmessig og behovsrettet måte.

Bevilgningen vil bli splittet i følgende delprosjekter:

- ✓ Rådhuset (skifte alle vinduer, samt tilleggisolering av vegg og synlig betong) 3 900 000 kroner (2,7 mill. overført fra 2018)
- ✓ Drivdalen skole skifte vinduer sløydsal 150 000 kroner
- ✓ Ungdomsskolen skifte vinduer og etterisolering kr 400.000
- ✓ Rosenvik personellgarderobe, asfalt mm kr 650.000
- ✓ Pikhaugen personellgarderobe kr 600.000

Investeringene finansieres med lån i Kapitalfondet, eksternt lån og momskompensasjon. Ubrukte budsjettmidler *er ikke* overførbare fra år til år.

Oppgradering av kommunale veger

Kostnadsramme: 1 920 000 kroner

I økonomiplanen for 2019-2022 ligger prosjektet inne med 1,3 millioner kroner i hvert av årene. Ett av delprosjektene i 2018 vil bli å bygge om krysset ved Sparbutikken. Statens Vegvesen yter et anleggsbidrag på kr 720 000 kroner, og det foreslås å øke kostnadsrammen med 720 000 kroner.

Det presiseres at bevilgningene skal brukes til prosjekterrelaterte oppgraderinger, og ikke til løpende vedlikehold. Bevilgningen vil bli splittet i følgende delprosjekter:

- ✓ Ola Setroms veg: etablering av rekkverk – 300 000 kroner
- ✓ Kryss ved Sparbutikken – 1 030 000 kroner
- ✓ Asfaltering gamle kongeveg – 290 000 kroner
- ✓ Reasfaltering kr 400.000 er satt inn i driftsbudsjettet.

Investeringene finansieres med bruk av infrastrukturfondet, anleggsbidrag og

momskompensasjon. Ubrukte budsjettmidler *er ikke* overførbare fra år til år.

Klargjøring av nye industritomter

Kostnadsramme: 500 000 kroner

For å ha disponible midler for klargjøring av nye industritomter når det dukker opp konkrete behov, settes det av budsjettmidler på samme måte som tidligere med kr 250.000 hvert år. Bevilgningen i 2018 er unntaksvis søkt rebudsjettert i 2019 for å kunne ta en større investering med vei, vann og avløp i Ålma industriområde.

Investeringen finansieres med lån i Kapitalfondet. Ubrukte budsjettmidler *er ikke* overførbare fra år til år.

Tiltak for myke trafikanter

Kostnadsramme: 300 000 kroner

Oppfølging av tidligere vedtak i handlingsplan hvor kr 300.000 skal bevilges årlig til fremkommelighets- og sikkerhetstiltak for myke trafikanter.

Utbygging av del av boligområde nord for Bøndernes. Kostnadsramme: 750 000 kroner

Oppdal kommune eier grunn til 5 regulerte boligtomter like nord for «Bøndernes Salgslag», mellom ny og gammel E6. Før tomtene kan legges ut i markedet for salg mangler noe opparbeidelse av stikkledninger, veg m/asfalt, gatelys, samt kabling strøm etc.

Investeringen finansieres med lån av kapitalfondet.

Nødstrømsaggregat rådhuset

Kostnadsramme: 1 500 000 kroner

Ved behandling av overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse ble det anbefalt å sikre kommunens strømtilførsel ved eget strømaggregat ved rådhuset. Dette for å ivareta prioriterte funksjoner i forbindelse med krisehåndtering (krisestab, EPS, servicetorg, politi) og å opprettholde strømforsyning til IKT-serverdrift.

Investeringen finansieres med momskompensasjon og eksternt lån.

Brannstasjon

Kostnadsramme: 47 500 000.

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Ny brannstasjon er inkludert i forslaget til nye investeringer i handlingsplanen for 2019-2022. Prosjektet er stipulert (estimat) til å koste 47,5 millioner kroner. Kostnader tilknyttet etablering av ny brannstasjon er selvfinansierende i form av TBRT betaler årlig husleie.

Kostnadene finansieres med momskompensasjon og bruk av lån.

Sykkelparkering

Kostnadsramme: 100.000 kroner

Sammen med et godt utbygget gang- og sykkelvegnett vil sykkelparkering bidra til at flere sykler til og fra gjøremål. Området rundt idrettshallen er sentral, med mange barn og unge både på dag- og kveldstid.

Kostnadene finansieres med lån av kapitalfondet og momskompensasjon.

Utvikling miljøstasjoner/returpunkt

Kostnadsramme: 700 000 kroner

Avfallsordningen utvikles fortløpende og sammen med stadig nye krav fra sentrale myndigheter, nødvendiggjør dette utstyr- og mottakstilpasninger på Oppdal miljøstasjon og returpunkt. Etter mer enn 15 års drift må gammelt utstyr fornyes.

Kostnadene finansieres med låneopptak som vil inngå i beregningsgrunnlaget for renovasjonsgebyrene. Bevilgningen *er ikke* overførbar fra år til år.

Diverse forsterkninger ledningsnett vann

Kostnadsramme: 500 000 kroner

Tiltaket omfatter eliminering av flaskehals og oppgradering av anlegg for å øke funksjonsdyktighet og leveringssikkerhet både i normal drift, i tilfelle brudd på vitale ledninger og i tilfelle brannuttak. Det presiseres at midlene ikke skal brukes til tiltak som etter regnskapsforskriften skal føres i driftsregnskapet.

Kostnadene finansieres med låneopptak, som vil inngå i beregningsgrunnlaget for vanngebyrene. Bevilgningen *er ikke* overførbar fra år til år.

Diverse forsterkninger ledningsnett avløp

Kostnadsramme: 500 000 kroner

Tiltaket omfatter eliminering av strekk med dårlig kvalitet, og for å bedre sikkerhet i forhold til oppstuvning i kommunalt nett og faren for tilbakeslag i private bygg. I tillegg er det et økt behov utskiftinger av maskinelt utstyr m.m. ved Oppdal Sentrum RA etter mer enn 15 års drift. Det presiseres at midlene ikke skal brukes til tiltak som etter regnskapsforskriften skal føres i driftsregnskapet.

Kostnadene finansieres med låneopptak, som vil inngå i beregningsgrunnlaget for vanngebyrene. Bevilgningen *er ikke* overførbar fra år til år.

Sanering VA Valmuevegen

Kostnadsramme vann: 1 430 000 kroner

Kostnadsramme avløp: 2 098 000 kroner

Vannledningen vil bli utskiftet, og gammelt fellessystem for avløp vil bli erstattet av nytt separatsystem. Der det er nødvendig gis det samtidig pålegg om utskifting av private stikkledninger.

Kostnadene finansieres med låneopptak, og vil inngå i beregningsgrunnlaget for vann- og avløpsgebyrene.

Sanering VA Bakkevegen

Kostnadsramme vann: 1 060 000 kroner

Kostnadsramme avløp: 1 490 000 kroner

Vannledningen vil bli utskiftet, og gammelt fellessystem for avløp vil bli erstattet av nytt separatsystem. Der det er nødvendig gis det samtidig pålegg om utskifting av private stikkledninger.

Kostnadene finansieres med låneopptak, og vil inngå i beregningsgrunnlaget for vann- og avløpsgebyrene.

Sanering avløp Lønset

Kostnadsramme: 730.000 kroner

Det er store mengder fremmedvann som kommer til Lønset renseanlegg. Gammelt fellessystem erstattes av nytt separatsystem. Der det er nødvendig, gis det samtidig pålegg om utskifting av private stikkledninger.

Utvidelse av renseanlegg – kvinnegarderobe

Kostnadsramme: 900.000 kroner

Det har blitt ansatt en kvinnelig medarbeider på Oppdal Miljøstasjon, og det er da krav om at

Rådmannens budsjettforslag for 2019

man skal ha separate garderobefasiliteter for menn og kvinner. Det er ikke plass i dagens lokaler til å etablere dette, så renseanlegget må utvides. Arbeidstilsynet setter div krav til garderobeløsninger, bl.a. skille mellom uren og ren sone, handicaptaolett, takhøyde, belysning osv.

Kostnadene finansieres med låneopptak, og vil inngå i beregningsgrunnlaget for vann- og avløpsgebyrene.

Endring av avfallsløsning (skifte fra avfallsskap til plastdunker)

Kostnadsramme: 3.750.000 kroner

I denne summen er det beregnet kostnader til innføring av dunker, jobben med utskifting, skroting av gamle skap, informasjonsmateriell, samt sorteringsutstyr for fritidsabonnenter. Viser til K-sak 18/30. Dette som et ledd i arbeidet med at norske kommuner må nå høyere gjenvinningsgrad

Utvidelse av Oppdal Miljøstasjon – kjøp av grunn Kostnadsramme: 1.000.000 kroner

Utvidelse pga. mellomlagring av kompost som tidligere har vært lagret på inertdeponi. Dette inertdeponiet skal nå avsluttes, og arealet skal tilbakeføres som jordbruksland etter oppfylling. Det skal reguleres og tas i bruk et nærliggende skogsområde til dette formålet, og dette arealet

må kjøpes ut og opparbeides med fast dekke, i tillegg vil området benyttes til mellomlagring av asbestholdig avfall samt lagerplass for metall, containere og annet som ikke får plass på dagens areal.

Skisseprosjekt elevkantine ungdomsskolen
Kostnadsramme: 150.000

Møbler til kantine rådhus

Kostnadsoverslag: 300.000 kroner

Møblene på kantina var anskaffet da rådhuset ble oppført i 1979. Vi har hatt en del uheldige episoder der gjester har falt gjennom stolene. Det er behov for å skifte ut møblene i kantine på rådhuset.

Kostnadene finansieres ved bruk disposisjonsfondene til plan og forvaltning, helse og familie og stab og støtte.

Andre poster i investeringsbudsjettet

Videreutlånsmidler fra Husbanken

Midlene er knyttet til toppfinansiering for kjøp/bygging av bolig. Det foreslås å ta opp 7 millioner kroner i 2019.

Egenkapitalinskudd i KLP

KLP har gitt beskjed om at det også i 2019 vil bli innkalt egenkapitalinskudd fra eierne. For Oppdal vil dette utgjøre kr 1.772.000. Det foreslås å føre beløpet opp i investeringsbudsjettet med finansiering gjennom bruk av det generelle disposisjonsfondet.

Tjenesteområde stab og støtte

Tjenesteområde omfatter:

- ✓ Rådmann og rådmannens stab
- ✓ Lønn, personal og økonomi
- ✓ IKT
- ✓ Post, arkiv og sekretariat
- ✓ Servicetorget
- ✓ Utvikling og næring
- ✓ Ordning for hovedtillitsvalgt og hovedverneombud

Sentrumsutvikling

Den nye sentrumsgata er ferdigstilt og komplettert 2018. Området framstår attraktivt. Det registreres økt interesse for etablering i perifere sentrumsområder, og Oppdal kommune skal fortsatt fokusere på å bistå til realisering av utvikling. Det stilles krav til universell utforming for å sikre funksjonelle kvaliteter. Bygninger og uteområder skal utformes slik at de ikke stenger folk ute fra muligheten til å delta i samfunnet.

Fritidsbebyggelse

Utviklingen av fritidsbebyggelsen forteller at Oppdal er attraktiv som hyttekommune i Midt - Norge. Det er avsatt arealer til fritidsbebyggelse i arealdelen i kommuneplanen. Behovet for nye arealer til fritidsbebyggelse vurderes i forbindelse med rullering av arealdelen i kommuneplanen som forventes sluttbehandlet våren 2019. Det er viktig å ha fokus på fritidsinnbyggerne som deltidsinnbyggere sett i lys av tilgjengelighet på tjenester og servicefunksjoner.

Fellesgodefinansiering

I forbindelse med kommunestyrets behandling av budsjettet for 2017, ble det opprettet et nytt ansvarsområde –*fellesgodefinansiering*. Ansvarsområdet er opprettholdt i budsjettet for 2018 med budsjettregulering I 2018. Fellesgoder er et begrep i *masterplanarbeidet* og er gjort rede for ved flere anledninger. Det forutsettes at ordningen videreføres og kommunens andel opprettholdes i tråd med budsjettregulering I 2018. Arbeidet med en forpliktende avtale mellom deltakerne er i slutfasen.

Samfunnssikkerhet

Beredskapsplikten pålegger kommunen å arbeide helhetlig og systematisk med samfunnssikkerhet og beredskap, og understreker kommunens rolle som samordner og pådriver i samfunnssikkerhetsarbeidet. Den helhetlig risiko- og sårbarhetsanalysen skal danne grunnlaget for kommunes målrettede arbeid for å redusere risiko og sårbarhet, gjennom forebyggende arbeid, beredskap og evne til krisehåndtering.

Digital kommunikasjon

Fra 2014 ble nye regler vedtatt som gjør digital kommunikasjon til hovedregelen når forvaltningen kommuniserer med innbyggere og næringsliv. Formålet med regelendringene er å gi innbyggerne og næringsdrivende en enklere hverdag og bidra til å fornye, forenkle og forbedre forvaltningen. Kommunens hjemmeside er hovedkanalen for informasjon om kommunens tjenestetilbud, ansvarsområder og politiske saker. Gjennom gode nettsider sikres innbyggerne mulighet for selvbetjening og døgnåpen forvaltning. De digitale tjenestetilbudene skal ha universell utforming og nettsidene bør oppgraderes i tråd med kravet.

Omfanget og kompleksiteten av IKT tjenester som leveres til enhetene har økt og øker kontinuerlig. IKT er det daglige verktøyet i de fleste tjenestene og det forventes at IKT-systemene til enhver tid skal fungere. Kvaliteten på vår tekniske struktur blir stadig utfordret i forhold til kapasitet til å håndtere de ulike programmene. Kravet om oppgradering av teknisk plattform for integrasjon mellom forskjellige fagsystemer og IKT løsninger skjer raskere. Dette fører til økt kompleksitet og sårbarhet med hensyn til ressurser for å imøtekomme både forventninger og krav til løsninger.

Tiltak innen IKT:

- ✓ Revidere kommunens IKT strategiplan i 2019.
- ✓ Utarbeide nytt reglement for interaksjonen mellom IKT og enhetene, i dag kalt Arbeids og Oppgavefordelingsreglement.
- ✓ Se på digitale brukertilpassede løsninger
- ✓ Implementere SVAR UT – digital post for tjenesteområdene.

Rådmannens budsjettforslag for 2019

- ✓ Videreutvikle hjemmesiden slik at den til enhver tid møter kravene i forhold til brukervennlighet, effektivitet og tilgjengelighet. Dette må også ses i sammenheng med integrering mellom fagapplikasjoner.
- ✓ Fulldigitalisering av alle inngåtte og nye avtaler vedr tjenesteområder i Ephorte.

Tiltak innen sentrumsutvikling:

- ✓ Utvikle og opparbeide frigjorte areal som følge av omleggingen av E-6 i tråd med vedtatt reguleringsplan
- ✓ Revidere kommuneplanens arealdel

Tiltak innen folkehelse:

- ✓ Følge opp Folkehelseplan for kommunen
- ✓ Følge opp resultatene fra Ungdataundersøkelsen og målene i overordnet målkart

Tiltak innen oppvekstområdet

- ✓ Bidra til god kvalitet i kommunale og private barnehager gjennom veiledning og tilsyn.
- ✓ Sikre, utvikle og styre kvalitet i Oppdalsskolen gjennom gode systemer, tett oppfølging og godt samarbeid med skolene.
- ✓ Utarbeide og revidere strategiske kompetanseplaner for barnehage og skole.

Utviklings- og fornyingsprosjekt:

- ✓ Bedre det tverrfaglige samarbeidet på tvers av enheter for å løse bestemte tjenester, her nevnes konkret tjenester i forhold til brukere med særskilte behov, integrering og likestilling av flyktninger og innvandrere.

- ✓ Bedre samhandling og arbeidsprosesser i/mellom tekniske tjenester -bygg og eiendom og enhetene.
- ✓ Bedre samhandling og arbeidsprosesser mellom servicetorget og plan og forvaltning.

Andre sektorovergrepene tiltak

- ✓ Videreutvikle resultatledelse med særskilt fokus på måleindikatorer som gir mening i forhold til resultat for brukerne
- ✓ Kvalitetsstyring/sikringssystem skal gi gode forutsetninger for god intern kontroll. Et ledd i dette er å gjennomføre og bruke risiko- og sårbarhetsanalyse for tjenesteområdene.
- ✓ Innarbeide informasjonssikkerhetsarbeidet i enhetene i henhold til retningslinjene i håndbok for informasjonssikkerhet

Medarbeidere

- ✓ Stab og støtte skal oppleves som en helhetlig støttetjeneste. Det betyr bl.a. konkret at mål, utfordringer, tiltak og resultat som berører flere, tas opp samlet. Det betyr også at det må avsettes tid og møteplasser. Samtidig ønsker tjenesten å være pro-aktiv i støtte og tjenesteyting overfor enhetene.
- ✓ Oppdal kommune har fokus på å redusere andelen deltidsansatte og dermed få en «heltidskultur» i ansettelse. Dette jobbes det spesielt med innenfor helseenhetene.
- ✓ Uføreandelen i Oppdal kommune er økende, spesielt for unge arbeidstakere. Holdnings- skapende arbeid og forebygging må i sterkere grad være i fokus.

Personvern

Kommunen har tilpasset seg den nye personvernlovgivningen som trådte i kraft 21.juli 2018. Viktige krav som behandlingsoversikter og konsekvensvurderinger for registrerte er imøtekommet. Sammen med nabokommuner arbeides det med å få på plass et felles personvernombud.

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Tabell 20 KOSTRA relatert til stab- og støtte

KOSTRA	Oppdal			Gruppe 11	Landet ex Oslo
	2015	2016	2017	2017	2017
Brutto driftsutgifter administrasjon og styring, i % av totalt	5,0	5,0	5,0	5,2	5,4
herav Brutto driftsutgifter styring og kontrollvirksomhet	0,8	0,8	0,9	0,7	0,7
herav Brutto driftsutgifter administrasjon	4,2	4,2	4,1	4,5	4,7
Brutto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb.	4 029	4 185	4 337	4 736	4 424
herav Brutto driftsutgifter til politisk styring, i kr. pr. innb.	508	559	597	483	425
herav Brutto driftsutgifter til kontroll og revisjon, i kr. pr. innb.	143	125	146	182	129
herav Brutto driftsutgifter til administrasjon, i kr. pr. innb.	3 378	3 501	3 594	4 071	3 870
Lønnsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb.	2 780	2 896	2 778	3 066	2 912

Enhetsområdet er omorganisert per august 2017. Dette betyr at det ikke er etablert én enhetsleder for området, men at personalansvar og fagansvar er fordelt.

Budsjettkalkyle	Beløp
Opprinnelig budsjetttramme for 2018	25 821
Felles interkommunalt personvernombud	94
Ramme i økonomiplanen	25 915
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Anskaffelse kommune-Kari	30
Økte lisenskostnader	200
Anskaffelse programvare lønn	30
Pris- og lønnsvekst	850
Ramme i budsjettforslaget	27 013

Tabell 22 Nøkkeltall for stab og støtte

Støttetjenesten	2015	2016	2017	Prognose 2018	Anslag 2019
Budsjetttramme (1.000 kr)	22 390	21 701	1395	1446	1446
Disposisjonsfond (1.000 kr)	1 456	1 969	321	321	360
Fast ansatte	28	28	42	35	35
Faste årsverk	23,6	25,6	93	110	93
Andre nøkkeltall om enheten:					
Antall lønns- og trekkoppgaver	1 316	1 320	1050	1050	1050
Antall behandlede politiske saker	316	321	1395	1446	1446
Alkoholloven - antall saker		95	321	321	360
Søknad om barnehageplass - antall saker	110	120	42	35	35
Databrukere administrasjonsnett	750		93	110	93
Databrukere lærer/elevnett	1 050		750	750	750

Tabell 23 Målekart for stab og støtte

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål		
		2016	2017	2018	2019	
Brukere	Brukertilfredshet					
	<i>PAS, IKT, lønn, personal og økonomi - interne tjenester:</i>					
	Opplevd kvalitet	Informasjon		5,5		5,5
		Tilgjengelighet og respons		5,2		5,4
		Resultat for brukerne -Hjelp og støtte		5,3		5,5
		<i>Servicetorget:</i>				
		Informasjon og service (bruker)		5,3		5,5
		Informasjon og service (inntrykk)		5,5		5,7
		De internettbaserte tjenestene (bruker)		4,6		
		De internettbaserte tjenestene (inntrykk)		4,6		
		<i>Utviklingsenheten:</i>				
		Utvikling av kommunesenteret		4,5		
	Utvikling av tettsteder/boområder		4,0			
	Næringsutvikling		4,5			
	Ivaretaking av friluftsområder		4,8			
	Leke- og aktivitetsområder		4,6			
	Målt kvalitet	Behovsdekning				
	Oppetid data	99,90 %		99,90 %	99,90 %	

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Tabell 23 Målekart for stab og støtte

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål			
		2016	2017	2018	2019		
	Antall stedlige tilsyn barnehager	1		2	2		
	Andel barn 1 - 5 år med barnehageplass	96,70 %		> 96,0	>96,0		
	Saksbehandlingstid helse			< 4 uker	< 4 uker		
	Avvik i forhold til leveranse i Infoland	0		0,00 %	0		
	Faglig kvalitet						
	Antall avvik ift. internkontroll	0	0	< 3	<3		
	Vedtak opphevet av klageorg. Oppvekst			0	0		
	Vedtak opphevet av klageorg. Helse			0	0		
	Revisjonsberetning	Ren	Ren	Ren	Ren		
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet						
	Oppgavemotivasjon	4,2		4,2	4,3		
	Mestringstro	4,3		4,3	4,5		
	Selvstendighet	4,5		4,5	4,7		
	Bruk av kompetanse	4,4		4,4	4,6		
	Mestringsorientert ledelse	4,0		4,1	4,1		
	Rolleklarhet	4,5		4,5	4,6		
	Relevant kompetanseutvikling	3,3		3,7	4,1		
	Fleksibilitetsvilje	4,6		4,6	4,8		
	Mestringsklima	3,9		4,0	4,2		
	Nytteorientert motivasjon	4,5		4,5	4,7		
	Målt kvalitet	Fravær					
		Samlet fravær		5,8 %	3,0 %	3,00 %	
		Langtidsfravær		5,5 %	2,6 %	2,60 %	
		Korttidsfravær		0,3 %	0,4 %	0,40 %	
		Deltidsstillinger					
		Antall ansatte med mindre enn 50 %	0	0	0	0	
	Økonomi	Bevilgningene overholdes					
		Avvik i forhold til budsjettramme	2,5 %		0,0 %	0,00 %	
Kostnadseffektiv drift							
Netto driftsutgift til adm. og styring i % av totale utgifter	8,3 %		8,0 %	8,0 %			

Tjenesteområde Plan og forvaltning

Tjenesteområdet omfatter:

- ✓ Enhetsledelse: 1 årsverk.
- ✓ Landbruk, miljø og kultur: Fagområdet har 6,1 årsverk. I tillegg er det 1 årsverk som engasjement for bygdebokforfatter i perioden 2016-2020. Da fullføres Oppdals gards- og slektshistorie.
- ✓ Byggesak: Fagområdet har 4 årsverk. Dette innebærer 1 årsverk mer enn i 2018. I tillegg er 1 årsverk på prosjekt for å digitalisere byggesaksarkivet.
- ✓ Plan: Fagområdet har 2 årsverk.
- ✓ Oppmåling: Fagområdet har 2 årsverk.
- ✓ Miljøretta helsevern/Folkehelse: 1,4 årsverk, inkludert kommuneoverlege.

Fokusområde livskvalitet:

Plan og forvaltning sitt ansvarsområde dekker flere områder som har betydning for innbyggernes livskvalitet.

Utfordring: Ferdsel i utmark, nye utbyggingsområder og fortetting krever en avveining og prioritering av ulike hensyn og interesser.

Tiltak:

- ✓ Følge opp og iverksette tiltak i sti- og løypeplanen, trafikksikkerhetsplan og beiteplan. I dette ligger blant annet:
 - Opprette et eget kartlag i kommunens kartløsning med godkjente tilrettelagte stier, kartlagte friluftsområder og skiløyper.
 - Utforme ulike informasjonstiltak om beitedyr og allemannsretten i samarbeid med beitelag, grunneiere og friluftsansjoner.
 - Kommunens turkart fra 2010 tas ut av distribusjon.
 - Informasjon om gjerding.
 - Redusere viltpåkjørsler.
 - Ha et infomøte om allemannsretten i forhold til grunneiere og friluftslivsutøvere.
- ✓ Videreføre arbeidet med å gjenopprette en helhetlig ski- og turløypestrase i Alma friområde ved sentrumsskolene, samt avklare drift- og vedlikeholdsansvaret for hele området.

- ✓ Videreføre arbeidet med regulering av skiløyper.

Utfordring: Forebyggende tilsyn og oppfølging av ulovligheter er en viktig del av vårt forvaltningsområde.

Tiltak:

- ✓ Tilsyn med fokus på avfallshåndtering i byggeprosjekter.
- ✓ Videreføre tverrfaglig arbeid med informasjon, veiledning og tilsyn vedr. håndtering av næringsavfall.
- ✓ Tilsyn og oppfølging av spredte avløpsanlegg.
- ✓ Tilsyn av ulovlig oppførte gjerder i hytteområder.
- ✓ Tilsyn på smittevern og avfallshåndtering.

Utfordring: Kommunen har et kulturlandskap med mange verdifulle kulturminner og kulturmiljøer, noe som må ivaretas.

Tiltak:

- ✓ Oppstart av arbeidet med en kulturminneplan.
- ✓ Videreutvikle og tilrettelegge Vang gravfelt, Kongevegen over Dovrefjell og Pilgrimsleden.
- ✓ Utarbeide veileder for skjøtsel av naturbeitemark i Oppdal og stimulere til mer naturbeitekartlegging.

Utfordring: Klimaendringene medfører mer vann og større rasfare.

Tiltak:

- ✓ Slutføre arbeidet med klima- og energiplan og gjennomføre tiltak satt i planen.
- ✓ Sørge for kartlegging av kritiske punkt i forbindelse med nye reguleringsplaner.

Utfordring: Å inkludere psykisk helse og rus som en del av det systematiske folkehelsearbeidet.

Tiltak:

- ✓ Informere om og videreutvikle bondens nettverk.
- ✓ Videreføre prosjektet «Det skal ei hel fjellbøgd te for å oppdra et barn».

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Fokusområde brukere:

Utfordring: Brukernes tilgang til informasjon og offentlige dokumenter er begrenset og for å få tilgang til disse må man som regel gå gjennom offentlig ansatte.

Tiltak:

- ✓ Videreutvikle informasjon og sørge for jevnlig oppdateringer av kommunens hjemmeside og sosiale media.
- ✓ Videreføre digitaliseringen av eiendomsarkivet for å legge til rette for enkel tilgang til dokumenter som ligger i arkivet.
- ✓ Arbeide videre med eget kartlag for historiske stedsnavn i Oppdal.
- ✓ Tilrettelegging av gamle flybilder gjort tilgjengelig på vår kart-innsynsløsning

Utfordring: For å få en effektiv og god saksbehandling er vi avhengige av dialog og samspill med våre brukere.

Tiltak:

- ✓ Medarbeiderne skal ha fokus på klart språk.
- ✓ Øke kunnskapen om e-byggesak og forberede oss på å ta det i bruk.
- ✓ Støtte og bidra til kunnskapsheving i servicetorget.
- ✓ Gjennomføre møter med brukergrupper ved behov.
- ✓ Opprettholde god service og tilgjengelighet til brukere.
- ✓ Støtte opp og bidra til forutsigbare rammer for frivillige lag og organisasjoner.

- ✓ Bidra til klargjøring av samarbeidsformer mellom kommunen og kulturaktørene.

Fokusområde medarbeidere:

For å løse våre oppgaver er det viktig med høy kompetanse, tilstrekkelig med ressurser og et godt arbeidsmiljø.

Tiltak:

- ✓ Øke kapasiteten på byggesak med 1 årsverk og på landbruk/miljø med 0,2 årsverk.
- ✓ Sørge for tilstrekkelig kompetanseutvikling.
- ✓ Utvikle og styrke lederteamet
- ✓ Forsterke vi-følelsen; tverrfaglige møteplasser, samarbeid med andre enheter, sosiale møtepunkt.

Fokusområde økonomi:

På inntektssiden er det en uforutsigbarhet knyttet til plan, byggesak, oppmåling, landbruk og miljø, hvor antall og type saker er avgjørende for størrelsen på inntektene. Dette er ikke kjent ved budsjetteringstidspunktet. Metoden for budsjettering er basert på prognoser fra tidligere år.

Selvkostberegningene trenger en gjennomgang etter at det er skjedd store endringer både i enhetens ramme og antall ansatte etter at den ble laget. Det vil derfor prioriteres å få en ny gjennomgang av disse, for å igjen vurdere om gebyrene vi har er rimelige. I påvente av dette vil de fleste gebyr holdes på samme nivå i 2019 som i 2018.

Tabell 24 KOSTRA relatert til plan og forvaltning

KOSTRA	Oppdal			Gruppe 11	Landet ex Oslo
	2015	2016	2017	2017	2017
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging, kulturminner, natur og miljø pr. innbygger	454	600	NA	NA	NA
Brutto driftsutgifter bygge-, delesaksbehandling og seksjonering pr. søknad	7 704	6 561	NA	NA	NA
Brutto driftsutgifter byggesak og seksjonering pr. kvm. godkjent brutto areal	102	109	NA	NA	NA
Korrigert brutto driftsutgifter bygge-, delesaksbehandling og seksjonering, per årsinnbygger	154	161	NA	NA	NA
Korrigert brutto driftsutgifter kart og oppmåling, per årsinnbygger	113	123	NA	NA	NA
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (dager)	14	20	33	29	32
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dager)	7	11	15	15	16
Antall utstedte målebrev siste år per 1000 eiendommer i kommunen	16	20	NA	NA	NA

Leder for plan og forvaltning
Ane Hoel

Tabell 25 Budsjetttramme for plan og forvaltning

Budsjettkalkyle	Beløp
Opprinnelig budsjetttramme for 2018	14 419
Alpinuniversitetet	200
Kongevegen	100
Bortfall husleie Oppdal naturparksenter	-199
Effektiviseringskrav	-450
Ramme i økonomiplanen	14 070
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Beregningsjustering	-12
Pris- og lønnsvekst	277
Ramme i budsjettforslaget	14 337

Tabell 26 Nøkkeltall for plan og forvaltning

Plan og forvaltning	2015	2016	2017	Prognose 2018	Anslag 2019
Budsjetttramme (1.000 kr)	62 051	13 336	13 975	13 991	14 376
Disposisjonsfond (1.000 kr)	2 977	5 068	7 171	6 685	5 763
Fast ansatte	21	17	19	17	18
Faste årsverk	17,1	14,3	14,3	15,3	16,5
Andre nøkkeltall om enheten:					
Antall behandlede byggesaker	265	306	305	335	320
Antall sluttbehandlede plansaker	10	12	16	13	15
Antall gjennomførte oppmålingssaker	220	230	263	265	230
Antall behandlede saker produksjonstilskudd	455	434	671	450	450
Antall behandlede saker vedr. kulturlandskap	238	221	162	170	170
Antall bruksutbygginger finansiert over BU-ordningen	15	3	10	10	5
Antall utslippstillatelser avløpsanlegg <15 pe	57	46	70	60	60
Antall utslippstillatelser avløpsanlegg 15 - 50 pe	2	4	5	1	2
Antall vaksineringer av personer over 65 år		586	600	650	650

Tabell 27 Målekart for plan og forvaltning

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål		
		2016	2017	2018	2019	
Brukere	Opplevd kvalitet	Brukertilfredshet - helhetsvurdering				
		Byggesak - resultat for brukerne	4,5		4,6	
		Byggesak - respektfull behandling	5,3		5,4	
		Byggesak - pålitelighet	4,8		5	
		Byggesak - tilgjengelighet	5,1		5,1	
		Byggesak - informasjon	4,5		4,5	
		Byggesak - helhetsvurdering	4,7		4,8	
		Landbruk - resultat for brukerne	5,3		5,4	
		Landbruk - respektfull behandling	5,7		5,7	
		Landbruk - pålitelighet	5,5		5,5	
Landbruk - tilgjengelighet	5,2		5,2			

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Tabell 27 Målekart for plan og forvaltning

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål			
		2016	2017	2018	2019		
Målt kvalitet	Landbruk - informasjon	5,2		5,3			
	Landbruk - helhetsvurdering	5,4		5,3			
	Saksbehandling utslippstillatelser avløpsanlegg						
	Behovsdekning						
	Saksbehandlingstid byggesak, 1- trinns beh § 20-1 og 20-2	2 uker	3 uker	<2 uker	< 2 uker		
	Saksbehandlingstid byggesak ett-trinns. u/ansvar			<2 uker	< 2 uker		
	Saksbehandlingstid byggesak ett-trinns. m/ansvar		8 uker	<8 uker	< 8 uker		
	Saksbehandlingstid byggesak, 2-trinns behandling	4 uker		<8 uker	< 8 uker		
	Saksbehandlingstid rammesøknader		19 uker	<7 uker	< 7 uker		
	Saksbehandlingstid reg. planer 1-gangs behandling	4 uker	4 uker	<5 uker	< 5 uker		
	Saksbehandlingstid reg. planer sluttbehandling	6 uker	6 uker	<6 uker	< 6 uker		
	Saksbehandlingstid reg. planer	18 uker	8 uker	<5 uker	< 5 uker		
	Saksbehandlingstid oppmåling	6 uker	4 uker	<4 uker	< 4 uker		
	Saksbehandlingstid utslippstillatelser avløpsanlegg	2 uker	3 uker	<2 uker	< 2 uker		
	Saksbehandlingstid landbruk			<2 uker	< 2 uker		
	Saksbehandlingstid kultur		8 uker	<8 uker	< 8 uker		
	Faglig kvalitet						
	Saker oversendt klageorganet PBO			<15	< 15		
	Vedtak stadfestet av klageorganet PBO			>90 %	> 90%		
	Vedtak opphevet av klageorganet PBO	1	0	<10 %	< 10%		
	Saker oversendt klageorganet Landbruk			<3	< 3		
	Vedtak stadfestet av klageorganet Landbruk			100 %	100 %		
	Vedtak opphevet av klageorg. Landbruk	0	0	0	0		
	Vedtak oversendt klageorganet Miljø			<3	< 3		
	Vedtak stadfestet av klageorganet Miljø	1	0	100 %	100 %		
	Vedtak opphevet av klageorg. Miljø	1	0	100 %	100 %		
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet						
	Oppgavemotivasjon		4,4		4,4		
	Mestringstro		4,5		4,5		
	Selvstendighet		4,5		4,5		
	Bruk av kompetanse		4,4		4,5		
	Mestringsorientert ledelse		4		4,2		
	Rolleklarhet		4,2		4,4		
	Relevant kompetanseutvikling		4,1		4,3		
	Fleksibilitetsvilje		4,3		4,5		
	Mestringsklima		4,1		4,2		
	Nytteorientert motivasjon		4,7		4,7		
	Fravær						
	Samlet fravær	1,58 %	7,25 %	5,00 %	5,00 %		
	Langtidsfravær	1,05 %	6,95 %	5,00 %	5,00 %		
	Korttidsfravær	0,53 %	0,30 %	0,40 %	0,40 %		
	Deltidsstillinger						
	Antall ansatte med mindre enn 65%	2	3	3	2		
	Øko-nomi	Bevilgningene overholdes					
		Avvik i forhold til budsjettramme	16,0 %		0,0 %	0,0 %	

Tjenesteområde helse og familie

Tjenesteområde omfatter:

Barneverntjenesten, psykisk helse- og rusarbeid, PP-tjenesten, helsestasjon- og skolehelsetjenesten, jordmortjenesten, friskliv og mestring, medisinsk rehabilitering.

Fokusområde livskvalitet

For at brukerne skal oppleve større kontroll over faktorer som påvirker egen helse, skal tjenestene bidra til at brukerne utvikler personlige ferdigheter og positive mestringsstrategier.

- Universelle helsefremmende og forebyggende tiltak.
- Forebyggende tilbud til grupper og enkeltindivider, herunder:
 - Friskliv og mestring
 - Familiesenter
- Delta i systematisk forpliktende folkehelsearbeid.

Fokusområde brukere

Manglende beslutningsgrunnlag for politikere

Kvalitet, utvikling og tilbud til brukere kan bli mangelfull pga. nye oppgaver til kommunen.

- Informere politiske utvalg om status og utvikling innen helse og familie sine tjenesteområder.
- Strategi for å tilrettelegge og dimensjonere tjenester i henhold til kommunereform.

Fragmentering av tjenester for brukerne

Koordinert og helhetlig tjenestetilbud til brukerne er utfordrende pga. manglende samlokalisering samt tjenestetilbud på tvers av tjenesteområder og kommuner.

- Systematisk samhandling i påvente av samlokalisering.
- Samhandling på systemnivå med eksterne samarbeidspartnere og utvikling av nye felles tjenester.

Styrking av foreldrerollen

Foreldrerollen er under press.

- Styrke foreldrerollen gjennom tverrfaglig og tverretatlig samarbeid, og helhetlig plan for foreldremøter 0-20 år.
- Styrke foreldrerollen gjennom individuell veiledning ved økt fokus på tilknytning og samspill.
- Barnevernet, helsestasjonen og PP-tjenesten skal bidra med å styrke foreldrerollen gjennom tilbud om foreldreveiledningsgrupper (De utrolige årene).

- Bidra til å styrke voksenrollen gjennom prosjektet «Det skal ei hel fjellbøgd til for å oppdra et barn».

Livsmestring og helse hos barn og unge

Mange barn og unge har behov for oppfølging knyttet til psykisk og fysisk helse.

- Evaluere og videreutvikle samarbeidsrutiner innen tjenesteområdene i helse og familie.
- Evaluere og videreutvikle samarbeidsrutiner mellom helse og familie og barnehage/skole.
- Fortsatt økt tilstedeværelse for skolehelsetjenesten ved ungdomsskole og OVS.
- Økt tilstedeværelse for fysioterapeut ved barneskolene og ungdomsskolen.
- Økt tilstedeværelse for PP-tjenesten ved barneskolene og ungdomsskolen ved bruk av konsultasjonsteam.
- Universelle tiltak og gruppetilbud til barn og unge, herunder:
 - ✓ DU-mestringskurs for ungdom knyttet til håndtering av vanskelige tanker og følelser
 - ✓ PIS-gruppetilbud til barn med to hjem
 - ✓ Styrke undervisning i skole knyttet til barn og unges seksuelle helse og livsmestring

Kommunale boliger for brukere med langvarige og sammensatte behov

Et økende antall unge voksne har behov for boliger med mulighet for daglig bistand. Tilbudet til denne brukergruppen bygges ned sentralt, og oppgavene blir lagt til den enkelte kommune. Tverrenhetlig forståelse og innsats må ligge til grunn for arbeidet.

- Fremskaffe boliger som er differensiert med hensyn til plassering, bemanning, ulike brukergrupper og innhold av tjenester. Boligene kan være både kommunale og private.
- Legge til rette for muligheter når det gjelder kjøp av egen bolig.
- Implementere tiltak fra boligsosial handlingsplan.
- Videreføre tverretatlig boligteam som etablerer rutiner for bedre kartlegging og oppfølging av beboere i kommunale boliger.

Aktivitetstilbud til unge voksne med utfordringer knyttet til psykisk helse og rus

Det er en økning av antall unge voksne som har behov for tilrettelagte aktivitetstilbud. Denne

Rådmannens budsjettforslag for 2019

brukergruppen faller utenom eksisterende aktivitetstilbud i kommunen. Utfordringer med å mestre dagliglivet sees ofte i sammenheng med behov for tettere oppfølging også i arbeidslivet. Det å stå utenfor arbeidslivet gir manglende opplevelse av mestring, tilhørighet og det å være en bidragsyter.

- Videreutvikle et flerfaglig aktivitetstilbud- JobbUT, et samarbeidsprosjekt mellom psykisk helse- og rus og hjemmetjenesten.
- Tiltaket fordrer omorganisering av eksisterende aktiviteter i kommunal regi, samt et samarbeid med lokale bedrifter.
- Økt fokus på sambruk av lokaler og tjenester i Skulesvingen 15 (huset og Bjørndalshagen dagsenter).

Forebygge vold og seksuelle overgrep

Nasjonalt forskning viser store mørketall når det gjelder å avdekke vold og seksuelle overgrep mot barn og unge.

- Implementere tiltak i kommunal handlingsplan mot vold i nære relasjoner.

Ny nasjonal faglig retningslinje for helsestasjons- og skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom (2017)

Det er en utfordring å omsette nye myndighetskrav som forbedret kvalitet ut til bruker.

- Implementere nye oppgaver/føringer i tråd med krav til faglig forsvarlighet.
- Vurdere og rapportere avvik, risiko eller fare for svikt.

Systematisk bruk av indikatorer for å måle tjenesteproduksjon og kvalitet i skolehelsetjenesten

Det er utviklet svært få kvalitetsindikatorer for helsefremmende- og forebyggende tjenester. Det er en utfordring at kommunen ikke har tilstrekkelig kunnskap om kvaliteten ut til bruker; med tanke på effektiv ressursutnyttelse, målrettet kvalitetsforbedring og krav til faglig forsvarlighet.

- Verktøyet «Kvalitetsindikatorer i skolehelsetjenesten» benyttes i evaluering av skoleåret og planlegging av tilbudet neste skoleår.
- Funn bringes aktivt inn i dialog med rektorgruppen og rådgiver rådmanns stab. Særlig fokus på samarbeid, forebyggende psykososialt arbeid og forebyggende skoleprogrammer.
- Informasjon til administrativ og politisk ledelse forbedres ved at nasjonale kvalitetsindikatorer utarbeides og tas i bruk i kommunens Målekart.

Friskliv og mestring

Frisklivstilbudet er ikke tilstrekkelig implementert i det øvrige kommunale arbeidet.

- Sikre forankring på enhetsledernivå.
- Samarbeidsavtaler inngås mellom ulike tjenester og friskliv/mestring.
- Tilbudet skal gjøres bedre kjent i kommunen.
- Koordineres med øvrige lærings- og mestringstilbud.

Rehabilitering av brukere etter sykdom/skade

Økende antall personer bor i egen bolig med sykdom og funksjonsnedsettelse.

- Rehabiliteringsplan utarbeides og implementeres.

Fokusområde medarbeidere

Utfordring er å rekruttere kvalifisert personell.

- Kompetanseplan
- Tilby kompetanseheving til medarbeidere i egen organisasjon
- Tilby konkurransedyktige vilkår

Kvalitetskrav til tjenestene

Flere og nye oppgaver tillegges kommunen, det fører til økt arbeidspress og behov for annen kompetanse.

- Informasjon til beslutningstakere
- Bruke kompetansen i kommunen på tvers av tjenesteområdene
- Dimensjonere tjenestene og prioritere oppgaver
- Sikre medarbeidernes medvirkning

Fokusområde økonomi

Deler av tjenesten, spesielt barnevernet, har uforutsigbar økonomi og det er vanskelig å forutsi resultatet.

- God budsjettkontroll
- Involvering og ansvarliggjøring av medarbeiderne
- Felles forståelse av kommunal økonomi
- Styrke barnevernets/kommunens forhandlingskompetansen når det gjelder innkjøp og avtaler om institusjonsplasser mv.

Deler av tjenestene er prosjektbasert, blant annet friskliv og mestring, og 1.0 stilling helsesøster/jordmor siste 3 år, det søkes tilskudd fra Helsedirektoratet. Usikkert om de blir videreført.

- Midlene må inn i budsjetttrammene for å sikre fast drift

Tabell 28 KOSTRA relatert til kommunehelse

KOSTRA-tall:	Oppdal			Gruppe 11	Landet ex Oslo
	2015	2016	2017	2017	2017
Netto driftsutgifter pr innbygger til kommunehelsetjeneste	3 061	3 205	3 423	2 922	2 613
Netto driftsutgifter. til kommunehelsetjenesten i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter	5,3%	5,5%	5,7%	4,7%	4,6%
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	11,3	11,2	11,2	12,1	11,1
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	9,6	9,5	9,5	10,1	9,5
Sykepleiere – årsverk per 10 000 innbyggere (Helse & familie, Hjemmetjenestene, Oppdal helsesenter)	74,34	71,99	76,33	76,0	62,89
Netto driftsutgifter pr innb. 0-17 år, barnevernstjenesten	5 422	5 920	6 316	10 843	10 362
Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder, barnevernet	98 %	100 %	97%	85%	86%
Andel barn med barnevernstiltak i forhold til innbyggere 0-22 år	3,3%	3,2 %	3,7%	4,4%	3,9%

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Enhetsleder
Hanna Lauvås Westman

Tabell 29 Budsjetttramme Helse og familie. Beløp i tusen kroner.

Budsjettkalkyle	Beløp
Opprinnelig budsjetttramme for 2018	27 660
Målrettet ressursstyring	-70
Ramme i økonomiplanen	27 590
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	922
Helsestasjon og skolehelse	61
Høyesterettsdom, omsorgsovertakelser, hjelpetiltak	1 156
Ramme i budsjettforslaget	29 729

Tabell 30 Nøkkeltall for helse- og familie

Helse og familie	2015	2016	2017	Prognose 2018	Anslag 2019
Budsjetttramme (1.000 kr)	24 237	25 530	26 710	27 660	28 532
Disposisjonsfond (1.000 kr)	4 280	4 280	3 370	4 401	3 422
Fast ansatte	40	42	47	46	46
Faste årsverk	33	34	36,7	37,3	37,5
Andre nøkkeltall om enheten:					
Psykisk helse- og rus:					
Alle tjenestemottakere psyk. helse- og rusarbeid	230	381	444	485	500
Tjenestemottakere psyk. helse <18 år	13	13	13	21	25
Tjenestemottakere psyk. helse med rusproblem	23	34	33	30	35
Brukere av dagtilbud psykisk helse	38	46	49	55	55
Medisinsk rehabilitering:					
Antall henvendelser til med. Rehabilitering	482	522	551	500	500
Barn med oppfølging medisinsk rehabilitering	59	54	48	48	45
Antall brukere på kort. opphold, m/tilbud fra med. reh.	34	36	30	48	50
Antall vedtak om individuell plan til koordinerende enhet	3	3	4	3	3
Antall brukere av frisklivstilbud	63	60	13	20	40
Barnevern:					
Antall meldinger til barnevernet	59	56	78	63	65
Antall barn med hjelpetiltak i barnev.pr.30.06/31.12	37/36	34/36	42/45	46	45
Barn med omsorgstiltak i barnev.pr.30.06/31.12	11	11/10	10/10	11	13
Helsestasjon- og skolehelsetjeneste:					
Antall nyfødte	75	71	52	67	67
Antall tverrfaglige konsultasjoner i familiesenteret	111	119	116	120	120
PP-tjenesten:					
Tjenestemottakere i PP-tjenesten	177	180	178	170	175
Brukere m/sakkyndig uttalelse fra PP-tjenesten	84	80	82	80	80

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Tabell 31 Målekart for helse- og familie:

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål		
		2016	2017	2018	2019	
Brukere	Opplevd kvalitet	Brukertilfredshet				
		<i>Psykisk helse- og rusarbeid (skala 0-4):</i>				
		Resultat for brukerne				3,8
		Respektfull behandling				3,9
		Brukermedvirkning				3,8
		Tilgjengelighet				3,8
		<i>Medisinsk rehabilitering (skala 0-6):</i>				
		Resultat for brukerne		4,8		
		Brukermedvirkning		4,8		
		Respektfull behandling		5,7		
		Pålitelighet		5,4		
		Tilgjengelighet		5,2		
		Informasjon		4,2		
		Helhetsvurdering		5,1		
		<i>Barnevern foreldre/foresatte (skala 0-6):</i>				
		Tilgjengelighet	5,4			5,4
		Informasjon	5,0			5,2
		Respektfull behandling	5,0			5,2
		Brukermedvirkning	5,1			5,2
		Samarbeid	5,2			5,2
		Resultat for brukerne	5,0			5,1
		Helhetlig	5,1			5,2
		<i>Barnevern spørsmål til barn og unge (skala 0-4):</i>				
		Tilgjengelighet	3,7			3,7
		Informasjon	3,3			3,3
		Respektfull behandling	3,5			3,3
		Brukermedvirkning	3,1			3,3
		Tiltaksplan	3,5			3,5
		Resultat for brukerne	3,3			3,4
		<i>Skolehelsestjenesten foresatt 9 trinn og elever 2 året OVS (skala 0-6):</i>				
		Resultat for brukerne			4,9	
		Brukermedvirkning			5,4	
		Respektfull behandling			5,5	
		Pålitelighet og kompetanse			5,4	
		Tilgjengelighet			5	
		Informasjon			5	
		Helhetsvurdering			5,5	
		Snitt totalt			5,2	
		<i>Skolehelsestjenesten elever 9 trinn og 2. OVS (skala 0-6):</i>				
		Resultat for brukerne: hos helsesøster			4,8	
		Brukermedvirkning			5,2	
		Respektfull behandling			5,5	
		Pålitelighet og kompetanse			5,1	
		Tilgjengelighet			4,7	
		Informasjon			5	
		Helhetsvurdering			5	

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Tabell 31 Målekart for helse- og familie:

		Snitt totalt				5	
		Helsestasjon- og skolehelsetjeneste (skala 0-6):					
		Resultat for brukerne					
		Respektfull behandling					
		Brukermedvirkning					
			Tilgjengelighet				
	Målt kvalitet	Behovsdekning					
		Medisinsk rehabilitering:					
		Andel fysioterapitjeneste i helsestasjon- og skolehelsetjeneste	75 %	75 %	75 %	75 %	75 %
		Helsestasjon- og skolehelsetjeneste:					
		Skolehelsetj. tilstedeværelse i hht normtall	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
		Faglig kvalitet					
		Barnevern (pr.31.06/31.12):					
		Andel meldinger i barnevernet gjennomført innen frist	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
		Andel undersøkelser i barnevernet gjennomført innen frist	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
		Andel barn i barnevernet med lovpålagt tiltaksplan	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
		Helsestasjon- og skolehelsetjeneste:					
		Andel hjemmebesøk av jordmor innen 72 timer etter utreise	100 %	98 %	98 %	98 %	98 %
		Gjennomføring av lovpålagte konsultasjoner helsestasjon	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
PP-tjenesten:							
Andel sakkyndige vurderinger i PP-tjenesten innen fristen	97 %	96 %	100 %	100 %	100 %		
Medarbeidere	Opplevd kvalitet	Medarbeidertilfredshet (skala 0-5):					
		Oppgavemotivasjon		4,5		4,5	
		Mestringstro		4,4		4,5	
		Selvstendighet		4,7		4,7	
		Bruk av kompetanse		4,5		4,5	
		Mestringsorientert ledelse		4,3		4,5	
		Rolleklarhet		4,4		4,6	
		Relevant kompetanseutvikling		4,0		4,5	
		Fleksibilitetsvilje		4,6		4,6	
		Mestringsklima		4,1		4,4	
	Nytteorientert motivasjon		4,9		4,9		
	Målt kvalitet	Fravær					
		Samlet fravær	5,5 %	3,7 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %
		Langtidsfravær	4,7 %	3,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %
Korttidsfravær		0,8 %	0,7 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	
Deltidsstillinger							
	Antall ansatte med mindre enn 65%	0	3	0	0	0	
Økonomi	Målt kvalitet	Bevilgningene overholdes					
		Avvik i forhold til budsjetttramme	-0,2 %	3,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Tjenesteområde omsorg

Tjenesteområde omfatter:

Sykehjem m/avlastning, korttids- og langtidsopphold, røntgen, dialyse, institusjonssjøsken, kommunalt akutt døgntilbud (KAD) og heldøgns omsorgstjenester til personer med demens. Heldøgns omsorgsbolig, hjemmesykepleie, boveiledning, hjemmehjelp, BPA (Brukerstyrt personlig assistent), omsorgslønn, kommunalt akutt døgntilbud (KAD rus og psykisk helse), dagtilbud/aktivisering, dagtilbud for personer med demens, demensteam, kreftsykepleie, diabetes-sykepleie, hverdagsrehabilitering, avlastning og aktivitetskontakt.

Fokusområde livskvalitet

Innbyggere skal ha en opplevelse av trygghet. Tjenesten skal bidra til at de som trenger det får tilrettelagte tjenester.

Tiltak:

- ✓ Styrke arbeidet med gode individuelle vurderinger
- ✓ Styrke samarbeidet internt i kommunen og med spesialisthelsetjenesten
- ✓ Ha stort fokus på forebyggende og helsefremmende arbeid, herunder:
 - ✓ friskliv og mestring
 - ✓ helsestasjonsdag for eldre
 - ✓ livsgledehem (Oppdal helsesenter)

Fokusområde brukere

Innbyggere som av ulike årsaker faller utenom ordinært arbeidsliv skal sikres gode arbeids- og aktivitetstilbud. Det er behov for tilpassing av arbeids- og aktivitetstilbud til flere brukergupper.

Tiltak:

- ✓ Aktivitetstilbud for ungdomsgruppe i Skulsvingen 15
- ✓ Videreutvikle et flerfaglig aktivitetstilbud, JobbUt, et samarbeid mellom psykisk helse og rus og hjemmetjenesten. Tiltaket innebærer en utvikling av eksisterende

aktiviteter i kommunal regi, samt et samarbeid med lokale bedrifter.

- ✓ Økt fokus på sambruk av lokaler og tjenester i Skulsvingen 15.

Tjenestetilbudene i helse og omsorg skal være forutsigbare og brukere skal ha opplevelse av likebehandling ut fra individuelle behov. Enhetene må sikre en felles forståelse for nivået på tjenestene med bakgrunn i krav fra overordnede myndigheter, politiske rammebetingelser og mål for helse- og omsorgstjenesten i Oppdal.

Tiltak:

- ✓ Systematisk bruk av tjenestekriterier i enhetene ved tildeling av tjenester
- ✓ Utrede eget forvaltningskontor for helse og omsorg

Alle skal ha lik mulighet til et aktivt liv ut fra sine forutsetninger. Det er viktig at kommunen legger til rette for rehabilitering av brukere og pasienter etter sykdom eller skade.

Tiltak:

- ✓ Utarbeide tverrenhetlig plan for systematisk hverdagsrehabilitering og rehabilitering
- ✓ Øke antall korttidsplasser og øremerke rehabiliteringsplasser ved Oppdal helsesenter

Alle som bor i Oppdal skal ha et godt sted å bo. Det er en utfordring å sikre god tilgang på tilrettelagte boliger for unge voksne med sammensatte behov, eldre og for personer med demens.

Tiltak:

- ✓ Forslag til tiltak i boligsosial handlingsplan er innarbeidet i Handlingsplan 2017-2020, og iverksettes. Tverretattlig gruppe bestående av tekniske tjenester, hjemmetjenesten, psykisk helse, rus og flyktnings-tjenesten etablerer rutiner for bedre gjennomstrømming i kommunale utleieboliger
- ✓ Funksjonshemmede har behov for annen bostandard med eks selveierleiligheter med livsløpsstandard

Rådmannens budsjettforslag for 2019

- ✓ Utnytte eksisterende bofellesskap for å øke antall omsorgsboliger for eldre
- ✓ Utrede bygging av flere sentrumsnære boliger for eldre

Demografien tilsier at Oppdal får en økende eldre befolkning over 80 år. Det er et mål at så mange eldre som mulig har en alderdom preget av god helse og godt funksjonsnivå.

Tiltak:

- ✓ Videreutvikle lavterskeltilbud og stimulere til mestring av egen hverdag
- ✓ Utvikle samarbeidet med Frivilligsentralen
- ✓ Videreføring av Livsglede for eldre
- ✓ Iverksette tiltak i tråd med plan for velferdsteknologi

Fokusområde medarbeidere

Oppdal kommune vil trenge flere kompetente ansatte i omsorgssektoren som følge av økt antall eldre og flere ressurskrevende brukere. Det vil derfor bli prioritert å sikre tilstrekkelig kontinuitet og kompetanse, samt rekruttere og beholde helsepersonell.

Tiltak:

- ✓ Redusere sykefravær
- ✓ Tilstrebe størst mulige stillingsandeler

- ✓ Gjøre turnus attraktivt ved å lage gode arbeidsvilkår (eks. turnusordninger, lønn, betalt matpause m.m.)
- ✓ Kompetansehevende tiltak i tråd med strategisk kompetanseplan
- ✓ Tilby praksisplasser for elever, studenter og lærlinger
- ✓ Utrede kompetansestyring på tvers av avdelinger og enheter

Fokusområde økonomi

Det er en utfordring med uforutsette ressurskrevende brukere (tilkomst og frafall). Lovpålagte tjenester og nasjonale føringer øker i omfang uten økning av ressursramme. Det vil bli en utfordring å ha ressurser som kreves for å implementere velferdsteknologiske tjenester. Videre er kostnader til investering, drift/oppgradering, programvare, lisenser og telefoni en stor utfordring.

Tiltak:

- ✓ Involvering og ansvarliggjøring av ansatte
- ✓ Iverksette plan for implementering av velferdsteknologi
- ✓ Kontinuerlig vurdering av Effektiviseringspotensialer
- ✓ God budsjettkontroll

Tabell 32 KOSTRA relatert til helse- omsorg

KOSTRA-tall:	Oppdal			Gruppe 11	Landet ex Oslo
	2014	2015	2016	2016	2016
Korrigerte brutto driftsutgifter pr. mottaker av pleie og omsorgstjenester	410 213	391 456	396 753	467 713	408 115
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 67-79 år.	63	67	62	63	67
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 80 år og over	428	421	413	298	324
Andel innbyggere 80 år og over i bolig med heldøgns bemanning	11,0 %	9,1 %	9,7%	5,6%	3,8%
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass	969 083	972 949	930 365	1 570 674	1 101 656
Gjennomsnittlig antall tildelte timer pr uke, praktisk bistand	4,5	3,6	3,3	10,4	9,8
Gjennomsnittlig antall tildelte timer pr uke, hjemmesykepleie	10,1	10,3	10,5	5,0	4,9

Hjemmetjenester

Enhetsleder Lill Wangberg

Tabell 34 Budsjetttramme for hjemmetjenester.
Beløp i 1000-kroner.

Budsjettkalkyle	Beløp
Opprinnelig budsjetttramme for 2018	74 312
Målrettet ressursstyring	-78
Økt dagtilbud for personer med demens fra to til fire dager	605
Utvidet dagtilbud for demente – trekk i ramme	-700
Utvidet avlastningstilbud barn	400
Ny bruker	925
Ny bruker i bolig med heldøgns tjeneste	420
Ramme i økonomiplanen	75 884
<i>Justering i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	1 258
Konsekvensjustering ressurskrevende tjenester	-600
Økt egenandel ressurskrevende tjenester	850
Ramme i budsjettforslaget	77 392

Tabell 33 Nøkkeltall for hjemmetjenester

Hjemmetjenester	2015	2016	2017	Prognose 2018	Anslag 2019
Budsjetttramme (1.000 kr)	64 457	66 950	72 575	76 304	77 204
Disposisjonsfond (1.000 kr)	2 314	2 314	1 720	1 229	1 229
Fast ansatte	182	178	191	195	191
Faste årsverk	113,4	111,6	124,4	124,5	127,1
Andre nøkkeltall om enheten:					
Vedtakter, helsetjenester i hjemmet*	115 236	125 640	166 412	86 550	88 000
Vedtakter, praktisk bistand personlig assistanse				70 680	72 000
Vedtakter praktisk bistand/hjemmehjelp/bolig*	34 204	23 093	22 797	14 950	15 000
Vedtakter BPA	13 452	8 060	8 132	8 644	8 645
Antall trygghetsalarmer	100	101	99	113	115
Antall utløste alarmer	1 226	999	1 000	700	1 000
Mottakere av omsorgslønn	8	12	11	9	9
Antall ressurskrevende brukere	13	13	17	17	17
Antall brukere i heldøgns omsorgsbolig	60	58	59	60	60
Antall brukere som mottar avlastning i bolig/institusjon	5	2	2	2	1
Vedtakter, avlastning bolig/institusjon					4 724
Antall brukere som mottar avlastning i private hjem	2	1	1	1	1
Antall brukere som mottar boveiledning	9	16	19	23	24
Antall brukere som mottar dagtilbud	34	32	32	33	34
Antall brukere som har aktivitetskontakt	58	52	56	50	50
Antall timer brukt aktivitetskontakt	6 750	6380	7707	5325	6000
Feriepasienter	17	12	7	7	10
Antall brukere som mottar hverdagsrehabilitering	17	25	30	24	25
Antall brukere som mottar matombringning	50	47	49	48	50
Antall vedtakter boveiledning/PBO*	1 151	1 827	2 091	2 562	2 600

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Tabell 34 Målekart for hjemmetjenester

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål		
		2015	2016	2017	2018	
Brukere	Opplevd kvalitet	Brukertilfredshet hjemmetjenester				
		Resultat for brukeren		5,5	5,6	5,6
		Brukermedvirkning		4,9	5,1	5,1
		Trygghet og respektfull behandling		5,1	5,3	5,3
		Tilgjengelighet		5,2	5,4	5,4
		Informasjon		5,2	5,4	5,4
		Generelt fornøyd med tjenesten		5,6	5,7	5,7
		Brukertilfredshet personer med utviklingshemming (skala 0-2)				
		Trivsel	1,2		1,1	1,1
		Brukermedvirkning	1,3		1,2	1,2
		Respektfull behandling	1,1		1	1
		Helhetsvurdering	1,2		1	1
		Selvbestemmelse	1		1	1
		Informasjon	1,1		1,1	1,1
	Målt kvalitet	Behovsdekning				
		Personer på venteliste omsorgsbolig	7	8	5	5
		personer på venteliste Boas	25	25	15	15
		Faglig kvalitet				
		Antall årsverk med høgscoleutdanning	40,32	44,18	45,8	47,1
		Antall årsverk med fagutdanning	54,6	59,13	61,16	61,96
Antall årsverk ufaglærte		16,68	18,09	18,77	18,12	
Medarbeidere	Opplevd kvalitet	Medarbeidertilfredshet				
		Oppgavemotivasjon		4,2	4,7	4,5
		Mestringstro		4,4	4,6	4,6
		Selvstendighet		4,3	4,6	4,4
		Bruk av kompetanse		4,3	4,7	4,5
		Mestringsorientert ledelse		4,0	4,3	4,2
		Rolleklarhet		4,4	4,5	4,5
		Relevant kompetanseutvikling		3,7	4,3	4,0
		Fleksibilitetsvilje		4,5	4,7	4,6
		Mestringsklima		4,1	4,4	4,2
	Nytteorientert motivasjon		4,8	4,8	4,8	
	Målt kvalitet	Fravær				
		Samlet fravær	9,3 %	7,2 %	7,5 %	7,0 %
		Langtidsfravær	7,7 %	6,1 %	6,0 %	6,0 %
		Korttidsfravær	1,6 %	1,1 %	1,0 %	1,0 %
		Deltidsstillinger				
		Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	63 %	63 %	70 %	70 %
Antall 100 % stillinger			35,00	35	36	
Antall ansatte med mindre enn 65% endret fra 50% i 2018	33	45	95	94		
Økonomi	Målt kvalitet	Bevilgningene overholdes				
		Avvik i forhold til budsjetttramme	-0,5 %	-1,0 %	0,0 %	0,0 %
		Kostnadseffektiv drift				
	Brutto driftsutgift pr hjemmetjeneste bruker					

Sykehjemmet

Enhetsleder Turi Teksum

Tabell 35 Budsjetttramme Sykehjemmet. Beløp i tusen kroner.

Budsjettkalkyle	Beløp
Opprinnelig budsjetttramme for 2018	46 435
Drift av nye demensboliger	6 180
Økt grunnbemanning	873
Målrettet ressursstyring	-156
Ramme i økonomiplanen	53 332
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	963
Drift Sanatelltunet	605
Ramme i budsjettforslaget	54 900

Tabell 36 Nøkkeltall for sykehjemmet

Sykehjemmet	2015	2016	2017	Prognose 2018	Anslag 2019
Budsjetttramme (1.000 kr)	39 241	40 722	43 156	47 162	54 332
Disposisjonsfond (1.000 kr)	1 438	1 438	0	0	0
Fast ansatte (ex lærlinger, fra 2016 inkl. dialyse)	104	103	106	106	137
Faste årsverk (ex lærlinger, fra 2016 inkl. dialyse)	67,67	69,3	74,28	74,28	92,24
Andre nøkkeltall om enheten:					
Antall innleggelser	89	91	*236	320	220
Antall døgn KAD (kommunalt akutttilbud)		211	201		110
Antall utskrivelser	126	203	205		210
Antall døgn kjøp korttidsplass Rennebu			233	14	0
Antall døgn utskriftsklare med betaling	105	227	136	8	0
Beleggsprosent sykehjem	96,92	99,07	98,67		98
Antall dialysebehandlinger	638	574	542	650	600
Antall røntgenundersøkelser	1355	1612	1623	1600	1600
Antall KAD-plasser	0/1	1	1	1	1
Antall sykehjemsplasser	62/61	61	61	61	59

Tabell 37 Målekart for sykehjemmet

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål		
		2016	2017	2018	2019	
Brukere	Opplevd kvalitet	Brukertilfredshet (ny skala 2018)				
		Resultat for beboeren				
				1,9	1,9	
		Trivsel			1,9	1,9
		Brukermedvirkning			2,0	2,0
		Respektfull behandling			2,0	2,0
		Tilgjengelighet			2,0	2,0
		Informasjon				
		Generelt			2,0	2,0
		Pårørendetilfredshet (skala 0-6)				
Resultat for beboeren						
	4,8		5,0	5,0		
Trivsel	4,9		5,0	5,0		

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Tabell 37 Målekart for sykehjemmet

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål		
		2016	2017	2018	2019	
Målt kvalitet	Brukermedvirkning	4,6		5,0	5,0	
	Respektfull behandling	5,2		5,4	5,4	
	Tilgjengelighet	5,1		5,1	5,1	
	Informasjon	4,9		5,0	5,0	
	Generelt	5,3		5,3	5,3	
	Behovsdekning					
	Saksbehandlingstid	<31 dager	<31 dager			
	Iverksettingstid	<31 dager	< 31 dager			
	Antall innkomst- og årssamtaler	98	100			
	Legemiddelgjennomgang gjennomført av langtidspas			>90 %	>90%	
	Tannhelsevurdering gjennomført av langtidspasienter			>90 %	>90%	
	Ernæringskartlegging gjennomført av lang- og korttidspas.			>90 %	>90%	
	Forekomst av helsetjenesteassosierte infeksjoner			<1 %	<1%	
	Faglig kvalitet i pleie					
	Tilsynslege, årsverk	0,85	0,85	0,8	0,8	
	Personell m/høyskoleutdanning, årsverk	19,59	25,2	24,4	28,1	
	Personell m/fagutdanning, årsverk	28,17	38,28	38,26	50,94	
Ufaglærte, årsverk	2,77	5,8	5,77	7,4		
Helsefaglæringer			6	5		
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet					
	Oppgavemotivasjon		4,0	4,3	4,3	
	Mestringstro		4,3	4,3	4,3	
	Selvstendighet		4,1	4,2	4,2	
	Bruk av kompetanse		4,1	4,5	4,5	
	Mestringsorientert ledelse		4,0	4,1	4,1	
	Rolleklarhet		4,3	4,4	4,4	
	Relevant kompetanseutvikling		3,8	4,0	4,0	
	Fleksibilitetsvilje		4,5	4,4	4,4	
	Mestringsklima		4,0	4,5	4,5	
	Nytteorientert motivasjon		4,8	4,8	4,8	
	Fravær					
	Samlet fravær	10,0 %	10,2 %	8,0 %	8,0 %	
	Langtidsfravær	8,7 %	9,2 %	5,0 %	5,0 %	
	Korttidsfravær	1,3 %	1,0 %	3,0 %	3,0 %	
	Deltidsstillinger					
	Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	67 %	70 %	70 %	67 %	
Antall ansatte med mindre enn 65%	14	16		49		
Økonomi	Bevilningene overholdes					
	Avvik i forhold til budsjettramme	3,8 %	2,4 %	<1,5 %	<1,5%	
	Kostnadseffektiv drift					
Kostnad pr pasient/døgn	2 298	2 383	2 400	2 500		

Tjenesteområde oppvekst og kvalifisering

Tjenesteområdet omfatter:

- Oppdal kommunale barnehager, bestående av Høgmo barnehage og Pikhaugen barnehage
- Drivdalen oppvekstsenter bestående av skole, SFO og barnehage
- Midtbygda oppvekstsenter bestående av skole, SFO og barnehage
- Lønset oppvekstsenter bestående av skole, SFO og barnehage
- Aune barneskole bestående av skole og SFO
- Oppdal ungdomsskole, bestående av skole og voksenopplæring

Fokusområde livskvalitet og brukere Et godt og helsefremmende oppvekst og læringsmiljø

Utfordring:

Utenforskap, mobbing og andre krenkelser i skole og barnehage truer de berørtes livskvalitet. Vold i nære relasjoner er et alvorlig folkehelseproblem, og det er store mørketall på området som avdekkes for sent. Flere unge rapporterer om psykiske vansker blant annet gjennom Ungdataundersøkelsene. For å snu denne utviklingen er det viktig at barnehage og skole jobber forebyggende og i nært samarbeid med foreldre for å utvikle robuste barn og unge. Det er en utfordring å gi barn med innvandrerbakgrunn god nok språkopplæring. Flertallet av barna i Oppdal starter i barnehage i 1-års alderen. Å kunne ivareta for denne aldersgruppa setter store krav til god voksentetthet og er vanskelig å oppfylle innenfor dagens bemanningsnorm..

Tiltak:

- Implementere tiltakene i handlingsplan for godt og trygt læringsmiljø i barnehage og skole
- Implementere tiltakene i handlingsplan mot vold i nære relasjoner
- Sette i verk prosjektet «Det skal ei hel fjellbøgd til for å oppdra et barn»
- Tettere samarbeid mellom foreldre, barnehage/ skole og fritidsaktiviteter
- Arbeide med relasjoner på alle plan både individuelt og i gruppe: barn- barn, barn-voksen, personale-foreldre

- Utvikle en god organisering og øke kompetansen omkring språkopplæring og flerspråklighet
- Arbeide for høyere grunnbemanning til de yngste i handlingsprogrammet 2020-2023

Voksenopplæringen

Utfordring:

Pga. høyere elevtall er det utfordrende å skaffe nok lærlingeplasser. Det er et mål at flere skal fullføre grunnskoleopplæring for voksne og videregående opplæring. Enkelte elever på Voksenopplæringa har svært lave lese- og skriveferdigheter, noe som ofte skyldes lite skolegang. Dette gjør at behovet for ekstra tilrettelegging blir stort, og det er også aktuelt å gi rettighetsbasert spesialundervisning for voksne. Gjennomføring av dette er ressurskrevende.

Tiltak:

- Samarbeid med enheter i kommunen og private for å opprette flere lærlingeplasser.
- Opprette tilpassede grupper der teori og praksis i arbeidslivet kombineres.

Fokusområde medarbeidere

Kompetanseutvikling

Utfordring: Oppfylle kompetansekravene for basisfagene på barnetrinnet innen 2025. Spesielt mangler Oppdal lærere med 30 studiepoeng i engelsk.

Mål og verdier i ny rammeplan for barnehagen og nye læreplaner for skolen skal gjennomsyre praksis i barnehage og skole.

Skape lik praksis i Oppdalsskolen innenfor matematikk og digitale ferdigheter

Tiltak:

- Utarbeide kompetanseutviklingsplaner for barnehage og skole
- Fortsette å benytte videreutdanning for lærere gjennom Utdanningsdirektoratet
- Utnytte medarbeiderskap og kompetanse mellom de kommunale barnehagen
- Sikre gjennom erfaringsdeling og veiledning at det igangsatte utviklingsarbeidet om grunnleggende ferdigheter gjennomsyres praksisfeltet og gir lik praksis i

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Oppdalsskolen innenfor matematikk og digitale ferdigheter

Fokusområde økonomi

Opprettholde kvalitetsstandard med svingende barne- og elevtall

Utfordring:

Både barnehage og skole opplever endringer i barnetall. Dette medfører at ressurstilgangen også må endres i takt med antall barn. I og med at skole og barnehageårene ikke følger budsjettår skaper dette utfordringer.

Ressursmodellen for skole ivaretar ikke ressurser til barn med spesielle behov i SFO. For voksenopplæringen er også svingende elevtall på grunn av endringer i antall bosatte en stor utfordring.

Tiltak:

- God økonomistyring og fleksibel bruk av ressurser.
- Utvikle en aksepterende kultur for flytting av personale mellom enheter etter behov

Tabell 38 KOSTRA relatert til oppvekst og kvalifisering

KOSTRA-tall:	Oppdal			Gruppe 11	Landet ex Oslo
	2015	2016	2017	2017	2017
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innb. 1-2 år	96,7	91,0	96,0	82,5	83,0
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innb. 3-5 år	100,0	99,2	100,9	97,8	97,3
Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager	13 141	12 999	12 582	12 628	12 747
Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager (m2)	5,4	5,5	6,3	6,5	6,0
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	8,9	8,4	8,8	8,6	7,9
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO	42,0	41,6	47,1	46,9	58,6
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskolesektor per elev	119 819	127 466	124 392	129 435	122 802
Korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud per bruker	40 117	37 928	33 241	28 879	29 151
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10. årstrinn, antall elever	11,8	11,8	12,3	12,1	13,2

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Aune barneskole

Enhetsleder Øyvind Melhus

Tabell 39 Budsjettramme Aune barneskole. Beløp i tusen kroner.

Budsjettkalkyle	Beløp
Opprinnelig budsjettramme for 2018	32 828
Endrede kriterier ressursmodellen	-372
Aktivitetsbasert endring	1 419
Måltrettet ressursstyring	-591
Ramme i økonomiplanen	33 284
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	0
Endrede kriterier ressursmodellen	474
Ramme i budsjettforslaget	33 758

Tabell 40 Tabell 44: Nøkkeltall for Aune barneskole

Aune barneskole	2015	2016	2017	Prognose 2018	Anslag 2019
Budsjettramme (1.000 kr)	28 003	31 049	30 702	32 828	33 284
Disposisjonsfond (1.000 kr)	2 457	1 696	2 893	2 893	2 893
Fast ansatte	57	62	60	60	58
Faste årsverk	48,7	52	50	51,5	50
Andre nøkkeltall om enheten:					
Elevtall	414	410	418	414	406
Kostnad pr elev	70 208	75 503	73 644	75 000	76 000
Antall SFO-barn	100	110	125	150	150
Kostnad pr SFO-elev	53 000	49 150	44 060	43 000	43 000
Elever på lærerårsverk i ordinær undervisning	17,0	16,0	16,0	15,4	15,5
Elever pr lærerårsverk totalt	13,0	13,0	13,0	12,0	13,0
Andel elever med spesialundervisning	7,5 %	7,0 %	7,0 %	6,9 %	6,5 %

Tabell 41 Målekart for Aune barneskole

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål		
		2016	2017	2018	2019	
Brukere	Opplevd kvalitet	Brukertilfredshet				
		Støtte fra lærerne	4,2	4,5	4,5	4,5
		Støtte hjemmefra	4,5	4,4	4,5	4,5
		Mobbing på skolen	4,7	4,8	5,0	5,0
		Faglige utfordringer	3,8	3,6	4,5	4,5
		Vurdering for læring	3,6	3,7	4,5	4,5
		Motivasjon	3,9	4,3	4,5	4,5
		Trivsel	4,1	4,5	4,5	4,5
		Mestring	4,1	4,1	4,3	4,3
		Elevdemokrati og elevmedvirkning	3,5	3,8	4,3	4,3
	Generell fornøydhets foreldreundersøkelse			4,7	4,7	
	Målt kvalitet	Faglig kvalitet				
		Nasjonale prøver regning 5.tr.	53	51	50	50
		Nasjonale prøver lesing 5.tr.	49	50	51	51
		Nasjonale prøver engelsk 5. tr.	49	49	50	50
Kartl. digitale ferdigheter U.dir. 4.trinn				100 %	100 %	
Andel svømmedyktighet etter 4. trinn				100 %	100 %	
Medarbeidere	Opplevd kvalitet	Medarbeidertilfredshet				
		Oppgavemotivasjon		4,6	5,0	5,0
		Mestringstro		4,5	4,8	4,8
		Selvtendighet		4,5	4,9	4,9
		Bruk av kompetanse		4,6	5,0	5,0
		Mestringsorientert ledelse		4,7	4,8	4,8
		Rolleklarhet		4,7	4,8	4,8
		Relevant kompetanseutvikling		3,9	4,2	4,2
		Fleksibilitetsvilje		4,6	4,7	4,7
		Mestringsklima		4,4	4,5	4,5
	Nytteorientert motivasjon		5,0	5,0	5,0	
	Målt kvalitet	Fravær				
		Samlet fravær	4,1 %	7,4 %	5,0 %	5,0 %
		Langtidsfravær	3,4 %	6,5 %	4,5 %	4,5 %
		Korttidsfravær	0,6 %	1,0 %	0,8 %	0,8 %
		Deltidsstillinger				
	Antall ansatte med mindre enn 50%	1	1	0	0	
Økonomi	Målt kvalitet	Bevilgningene overholdes				
		Avvik i forhold til budsjettramme	-2,3 %	3,9 %	0,0 %	0,0 %
		Tilleggsbevilgninger	0	0	0	0

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Drivdalen oppvekstsenter

Fungerende enhetsleder
Martine Grimstad Stensaas

Tabell 42 Budsjetttramme Drivdalen oppvekstsenter. Beløp i tusen kroner.

Budsjettkalkyle	Beløp
Opprinnelig budsjetttramme for 2018	7 277
Endrede kriterier i ressursmodellen	-157
Bemanning pedagogenes planleggingstid	79
Målrettet ressursstyring	-31
Ramme i økonomiplanen	7 168
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	10
Aktivitetsbasert endring	154
Endrede kriterier i ressursmodellen	-40
Omfordeling spesialundervisning	-34
Spes.ped. barnehage + spes. tiltak skole	400
Ramme i budsjettforslaget	7 658

Tabell 43 Nøkkeltall for Drivdalen oppvekstsenter

Drivdalen skole (oppvekstsenter)	2015	2016	2017	Prognose 2018	Anslag 2019
Budsjetttramme (1.000 kr)	7 911	4 570	4 660	4 976	4 867
Disposisjonsfond (1.000 kr)	1 167	1 086		1 086	1 086
Fast ansatte	8	8	9	16	17
Faste årsverk	7	7,4	7,8	11,8	13,8
Andre nøkkeltall om enheten:					
Elevtall	36	38	45	41	43
Antall SFO-barn	9	11	11	11	14
Elever pr lærer i ordinær undervisning	13,0	13,5	13,0	13,0	13,5
Elever pr lærer totalt	9,0	10,0	10,0	10,0	11,0
Andel elever med spesialundervisning	13,0 %	13,0 %	6,6 %	4,9 %	9,3 %
Antall barn i barnehage				25	24
Antall bhg.plasser omregnet til over 3 år				28,8	29
Antall kommunale barnehager				5	5
Andel ansatte med førskolelærerutdanning barnehage				57 %	57 %
Andel ansatte med fagarbeiderutdanning barnehage				14 %	14 %
Andel menn i faste stillinger barnehage				0 %	0 %

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Tabell 44 Målekart for Drivdalen oppvekstsenter

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål		
		2016	2017	2018	2019	
Brukere skole	Brukertilfredshet Drivdalen					
	Opplevd kvalitet	Støtte fra lærerne	4,3	4,6	4,8	4,8
		Mobbing	1,3	1,0	1,0	1,0
		Støtte hjemmefra	4,1	4,2	4,5	4,5
		Faglige utfordringer	3,7	4,0	4,5	4,5
		Vurdering for læring	3,5	3,6	4,2	4,2
		Motivasjon	3,6	3,9	4,5	4,0
		Trivsel	3,9	4,1	4,5	4,5
		Mestring	3,8	4,0	4,5	4,5
		Elevdemokrati og elevmedvirkning	3,7	3,8	4,5	4,5
		Generell fornøydhet foreldreundersøkelse			4,7	4,7
	Målt kvalitet	Faglig kvalitet Drivdalen				
		Nasjonal prøve regning 5.tr.	Unntatt off.		50	52
		Nasjonal prøve lesing 5.tr.	Unntatt off.		52	52
		Nasjonale prøver engelsk 5. trinn	Unntatt off.		50	50
Kartlegging digitale ferdigheter 4.tr., andel over kritisk grense			80 %	100 %	100 %	
Andel svømmedyktighet etter 4. trinn				100 %	100 %	
Brukere Barnehage	Brukertilfredshet					
	Opplevd kvalitet	Ute- og innemiljø				4,5
		Relasjon mellom barn og voksne				4,5
		Barnets trivsel				4,5
		Informasjon				4,5
		Barnets utvikling				4,5
		Medvirkning				4,5
		Henting og levering				4,5
		Tilvenning og skolestart				4,5
		Tilfredshet				4,5
		Behovsdekning				
		Kapasitetsutnyttelse			80 %	100 %
		Antall barnesamtaler pr. barn med de to eldste kullene				2
		Andel avdelinger m/systematiske metoder for kartlegging / tiltak for god språkutvikling				100 %
		Andel styrere og pedagoger med godkjent førskolelærerutdanning				100 %
		Antall gjennomførte planlagte foreldresamtaler pr. barn				2
Antall alvorlige skader hos barn					0	
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet					
	Opplevd kvalitet	Oppgavemotivasjon			4,3	4,6
		Mestringstro			4,5	4,5
		Selvstendighet			4,5	4,8
		Bruk av kompetanse			4,3	4,8
		Mestringsorientert ledelse			4,2	4,4

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Tabell 44 Målekart for Drivdalen oppvekstsenter

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål		
		2016	2017	2018	2019	
	Rolleklarhet			4,4	4,6	
	Relevant kompetanseutvikling			4,0	4,0	
	Fleksibilitetsvilje			4,5	4,7	
	Mestringsklima			4,2	4,9	
	Nytteorientert motivasjon			4,5	4,8	
	Målt kvalitet	Fravær				
		Samlet fravær		6,4 %	6,0 %	6,0 %
		Langtidsfravær		5,0 %	5,0 %	5,0 %
		Korttidsfravær		1,4 %	1,0 %	1,0 %
		Deltidsstillinger				
		Antall ansatte med mindre enn 65%		1	1	4
Økonomi	Bevilningene overholdes					
	Avvik i forhold til budsjettramme		1,7 %	0,0 %	0,0 %	
	Tilleggsbevilgninger				0	
	Kostnadseffektiv drift					
	Kostnad pr elev Drivdalen		117 000	127 000	115 000	
	Kostnad pr SFO-barn Drivdalen		48 000	48 600	20 000	
	Kostnad per plass i barnehage					

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Lønset og Midtbygda skoler (oppvekstsenter)

Enhetsleder Kjell J. Braut

Tabell 45 Budsjetttramme Lønset og Midtbygda oppvekstsenter. Beløp i tusen kroner.

Budsjettkalkyle	Beløp
Opprinnelig budsjetttramme for 2018	14 952
Endrede kriterier i ressursmodellen	718
Bemanning pedagogenes planleggingstid	134
Effektiviseringskrav	-2
Ramme i økonomiplanen	15 802
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	41
Endrede kriterier i ressursmodellen	-30
Omfordeling spesialundervisning	34
Aktivitetsbaserte endringer	331
Spes.ped. barnehage + spes. tiltak skole	811
Ramme i budsjettforslaget	16 989

Tabell 46 Nøkkeltall for Lønset og Midtbygda skole (oppvekstsenter)

Lønset og Midtbygda skole (oppvekstsenter)	2015	2016	2017	Prognose 2018	Anslag 2019
Budsjetttramme (1.000 kr)	7 458	8 107	9 049	14 952	16 174
Disposisjonsfond (1.000 kr)	1 344	877	786	786	750
Fast ansatte	15	18	19	34	35
Faste årsverk	12,0	14,6	14,5	28,5	29,0
Andre nøkkeltall om enheten:					
Elevtall Midtbygda	68	66	68	74	81
Elevtall Lønset		15	15	18	18
Antall SFO-barn Midtbygda	7	6	7	9	10
Antall SFO-barn Lønset	7	2	1	1	2
Elever pr lærerårsverk i ordinær undervisning Midtbygda	9,0	11,5	11,3	10,2	11,0
Elever pr lærerårsverk i ordinær undervisning Lønset	8,0	6,5	8,4	8,3	8,5
Elever pr lærerårsverk totalt Midtbygda	9,0	9,0	9,4	8,5	9,0
Elever pr lærerårsverk totalt Lønset	8,0	4,9	6,1	5,5	6,0
Andel elever med spesialundervisning Midtbygda	8,5 %	12,0 %	8,8 %	7,0 %	8,0 %
Andel elever med spesialundervisning Lønset	8,5 %	13,3 %	20,0 %	16,0 %	15,0 %
Antall barn - Lønset				4	4
Antall barn - Midtbygda				46	49
Antall plasser omregnet til over 3 år - Lønset barnehage				6	5
Antall plasser omregnet til over 3 år - Midtbygda bhg				56	60
Antall kommunale barnehager				5	5
Andel ansatte med førskolelærerutdanning barnehage				53 %	53 %
Andel ansatte med fagarbeiderutdanning barnehage				20 %	27 %
Andel menn i faste stillinger barnehage				6,70 %	7,00 %

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Tabell 47 Målekart for Lønset og Midtbygda skoler

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål		
		2016	2017	2018	2019	
Brukere skole	Opplevd kvalitet	Brukertilfredshet				
		Støtte fra lærerne	4,1	4,1	4,5	4,3
		Mobbing	4,5	1,2	1,0	1,0
		Støtte hjemmefra	4,2	4,5	4,5	4,5
		Faglige utfordringer		4,2	4,5	4,5
		Vurdering for læring	3,4	3,3	4,5	4,5
		Motivasjon	3,7	3,5	4,5	4,2
		Trivsel	4,0	4,0	4,5	4,2
		Mestring	3,7	4,0	4,5	4,5
		Elevdemokrati og elevmedvirkning	3,7	3,6	4,3	4,0
		Generell fornøydhet foreldreundersøkelse			4,7	4,5
	Målt kvalitet	Faglig kvalitet				
		Nasjonal prøve regning 5.tr.			50,0	50,0
		Nasjonal prøve lesing 5.tr.		Unntatt off.	50,0	50,0
		Nasjonal prøve engelsk 5. tr.			50,0	50,0
		Andel svømmedyktige etter 4. trinn			100 %	100 %
		Kartlegging dig. ferdigheter U.dir. 4.tr, andel over kr.gr			100 %	100 %
Brukere Barnehage	Opplevd kvalitet	Brukertilfredshet				
		Ute- og innemiljø				4,5
		Releasjon mellom barn og voksne				5,0
		Barnets trivsel				5,0
		Informasjon				4,5
		Barnets utvikling				4,5
		Medvirkning				4,5
		Henting og levering				5,0
		Tilvenning og skolestart				5,0
		Tilfredshet				4,5
	Behovsdekning					
	Kapasitetsutnyttelse			100 %	100 %	
	Medarbeidertilfredshet					
	Antall barnesamtaler pr.barn med de to eldste kullene			2	2	
	Andel avdelinger m/systematiske metoder for kartlegging / tiltak for god språkutvikling			100 %	100 %	
	Andel styrere og pedagoger med godkjent førskolelærerutd			100 %	100 %	
	Antall gjennomførte planlagte foreldresamtaler pr.barn			2	2	
Antall alvorlige skader hos barn			0	0		
Antall avdelinger som jobber helsefremmende i barnegruppene			4	4		
Medarbeidere	Opplevd kvalitet	Medarbeidertilfredshet				
		Oppgavemotivasjon		4,3	4,5	4,5
		Mestringstro		4,3	4,4	4,4
		Selvstendighet		4,2	4,5	4,5
		Bruk av kompetanse		4,3	4,5	4,5
		Mestringsorientert ledelse		4,0	4,5	4,5

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Tabell 47 Målekart for Lønset og Midtbygda skoler

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål	
		2016	2017	2018	2019
	Rolleklarhet		4,3	4,5	4,5
	Relevant kompetanseutvikling		3,7	4,0	4,0
	Fleksibilitetsvilje		4,5	4,5	4,5
	Mestringsklima		4,1	4,5	4,5
	Nytteorientert motivasjon		4,7	4,5	4,5
	Fravær				
	Samlet fravær	2,6 %	3,2 %	4,0 %	5,0 %
	Langtidsfravær	0,6 %	1,9 %	2,0 %	2,0 %
	Korttidsfravær	1,8 %	1,3 %	2,0 %	3,0 %
	Deltidsstillinger				
	Antall ansatte med mindre enn 65%	1	0	1	1
Økonomi	Bevilgningene overholdes				
	Avvik i forhold til budsjettramme	1,5 %	3,2 %	0,0 %	0,0 %
	Tilleggsbevilgninger	0	0	0	0
	Kostnadseffektiv drift				
	Kostnad pr elev Lønset skole	220 957	235 735	253 000	260 000
	Kostnad pr elev Midtbygda skole	111 984	121 699	121 000	120 000
	Kostnad pr SFO-barn Midtbygda	50 752	73 766	57 000	60 000
	Kostnad pr SFO-barn Lønset	47 685	69 788	64 000	60 000
	Kostnad per plass i barnehage - Midtbygda				
	Kostnad per plass i barnehage - Lønset				

Ungdomsskolen

Enhetsleder Håvard Melhus

Tabell 48 Budsjettramme ungdomsskolen. Beløp i tusen kroner.

Budsjettkalkyle	Beløp
Opprinnelig budsjettramme for 2018	27 378
Endrede kriterier i ressursmodellen	-1 198
Aktivitetsbaserte kostnader	1 195
Effektiviseringskrav	-482
Ramme i økonomiplanen	26 893
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	0
Endrede kriterier i ressursmodellen	-89
Ramme i budsjettforslaget	26 804

Tabell 49 Nøkkeltall for ungdomsskolen

Ungdomsskolen	2015	2016	2017	Prognose 2018	Anslag 2019
Budsjettramme (1.000 kr)	25 232	27 177	25 513	25 987	26 893
Disposisjonsfond (1.000 kr)	732	732	586	1 067	1 200
Fast ansatte	47	47	41	40	40
Faste årsverk	41,75	44	34,6	33,5	33,5
Flyktningetjenesten					
Budsjettramme (1.000 kr) (Flyktning)	12 720	20 000	22 500	23 000	16 000
Fast ansatte flyktningetjenesten	2	3	3	3	3
Faste årsverk flyktningetjenesten	2	3	3	3	3
Rådgivere flyktning	1	2	2	2	2
Lærere voksenopplæring og grunnskole for voksne	5	10	12	7	7
Andre nøkkeltall om enheten:					
Elevtall på Voksenopplæringa norskurs	39	70	85	50	50
Elevtall på Grunnskoleopplæring for voksne	8	14	30	25	20
Flyktninger i integreringstilskuddsperioden	105	125	135	115	115
Flyktninger i introduksjonsprogram	48	45	70	36	40

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Tabell 50 Målekart for ungdomsskolen

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål		
		2016	2017	2018	2019	
Brukere	Brukertilfredshet					
	Opplevd kvalitet	Støtte fra lærerne	4,1		4,0	4,0
		Mobbing	1,4		1,0	1,0
		Støtte hjemmefra	4,0		4,0	4,0
		Faglige utfordringer	4,3		4,2	4,2
		Vurdering for læring	3,4		4,0	4,0
	Motivasjon	3,6		3,7	3,7	
	Trivsel	4,2		4,2	4,2	
	Mestring	4,0		4,2	4,2	
	Elevdemokrati og elevmedvirkning	3,1		3,5	3,5	
	Målt kvalitet	Faglig kvalitet				
		Grunnskolepoeng avgangselever	41,6	41,6	41,5	41,5
		Nasjonal prøve regning 8.tr.	50,0	47,0	49,0	49,0
		Nasjonal prøve lesing 8.tr.	51,0	48,0	50,0	50,0
		Nasjonal prøve engelsk 8.tr.	50,0	49,0	50,0	50,0
		Nasjonal prøve regning 9.tr.	51,0	53,0	53,0	53,0
		Nasjonal prøve lesing 9.tr.	52,0	55,0	54,0	54,0
Andel med direkte overgang til vg. skole		unntatt offentlighet	100 %	100 %		
Medarbeidere	Flyktingtjenesten					
	Andel deltagere etter introduksjonsprogram har begynt i arbeid eller utdanning	40 %	85 %	55 %	80 %	
	Medarbeidertilfredshet					
	Opplevd kvalitet	Oppgavemotivasjon		4,5	4,4	4,5
		Mestringstro		4,4	4,7	4,5
		Selvstendighet		4,5	4,9	4,6
		Bruk av kompetanse		4,6	4,5	4,6
		Mestringsorientert ledelse		4,2	4,0	4,3
		Rolleklarhet		4,3	4,5	4,4
		Relevant kompetanseutvikling		3,9	3,5	4,0
		Fleksibilitetsvilje		4,6	4,4	4,6
		Mestringsklima		4,4	4,5	4,5
		Nytteorientert motivasjon		4,6	4,7	4,7
	Målt kvalitet	Fravær				
		Samlet fravær	4,3 %	6,3 %	4,5 %	4,5 %
Langtidsfravær		3,2 %	5,1 %	3,9 %	3,9 %	
	Korttidsfravær	1,1 %	1,2 %	1,1 %	1,1 %	
Økonomi	Målt kvalitet	Deltidsstillinger				
		Antall ansatte med mindre enn 50%	2	2	5	5
		Bevilgningene overholdes				
		Avvik i forhold til budsjettramme	-2,4 %	1,0 %	0,0 %	0,0 %
		Kostnadseffektiv drift				
	Kostnad pr.elev	96 191	92 893	120 000	125 000	

Kommunale barnehager

Enhetsleder
Ann Kristin Rosset

Tabell 51 Budsjettramme kommunale barnehager.
Beløp i tusen kroner.

Budsjettramme	Beløp
Opprinnelig budsjettramme for 2018	11 896
Bemanning pedagogenes planleggingstid	264
Effektiviseringskrav	0
Ramme i økonomiplanen	12 160
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	301
Endring kriterier barnehager	-114
Spes.ped. barnehage + spes. tiltak skole	-153
Ramme i budsjettforslaget	12 194

Tabell 52 Nøkkeltall for kommunale barnehager

Kommunale barnehager	2015	2016	2017	Prognose 2018	Anslag 2019
Budsjettramme (1.000 kr)	11 660	11 705	12 044	11 896	12 458
Disposisjonsfond (1.000 kr)	706	852	852	852	852
Fast ansatte	29	29	28	27	27
Faste årsverk	24,7	24,2	22,7	22,5	22,5
Andre nøkkeltall om enheten:					
Antall barn	102	100	87	87	91
Antall plasser omregnet til over 3 år	120	120	120	120	120
Antall kommunale barnehager, sentrum	2	2	2	2	2
Antall kommunale barnehager		55 %	57 %	52 %	52 %
Andel ansatte med førskolelærerutdanning	55 %	41 %	32 %	41 %	41 %
Andel ansatte med fagarbeiderutdanning	41 %	6,90 %	7,10 %	3,70 %	3,70 %
Andel menn i faste stillinger	6,90 %	4,6 m ²	4,6 m ²	4,6 m ²	4,6 m ²
Leke- og oppholdsareal pr plass	4,0 m ²	100	87	87	91

Tabell 53 Målekart for kommunale barnehager

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål	
		2016	2017	2018	2019
Brukere	Opplevd kvalitet	Brukertilfredshet			
	Ute- og innemiljø	5,1		4,5	
	Forhold mellom barn og voksne	5,1		5,0	
	Barnets trivsel	4,5		5,0	
	Informasjon	5,2		4,0	
	Barnets utvikling			4,5	
	Medvirkning	5,4		4,5	
	Henting og levering	4,5		5,0	
	Tilvenning og skolestart	4,7		5,0	
Tilfredshet	5,2		4,5		

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Tabell 53 Målekart for kommunale barnehager

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål	
		2016	2017	2018	2019
Målt kvalitet	Behovsdekning				
	Kapasitetsutnyttelse	100 %	95 %	100 %	100 %
	Faglig kvalitet				
	Antall barnesamtaler pr. barn med de to eldste kullene	2	2	2	2
	Andel barnehager m/systematiske metoder for kartlegging / tiltak for god språkutvikling	100 %	100 %	100 %	100 %
	Andel styrere og pedagoger med godkjent førskolelærerutdanning	100 %	100 %	100 %	100 %
	Antall gjennomførte planlagte foreldresamtaler pr. barn	2	2	2	2
	Antall alvorlige skader hos barn	0	0	0	0
	Antall avdelinger som jobber helsefremmende i barnegruppene	6	6	6	6
	Antall systematiske samtaler pr. ansatt angående resultatområder	4	4	4	4
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet				
	Oppgavemotivasjon		4,4		4,5
	Mestringstro		4,2		4,4
	Selvstendighet		4,2		4,4
	Bruk av kompetanse		4,4		4,5
	Mestringsorientert ledelse		4,1		4,2
	Rolleklarhet		4,4		4,5
	Relevant kompetanseutvikling		3,7		4,0
	Fleksibilitetsvilje		4,4		4,5
	Mestringsklima		4,4		4,5
	Nytteorientert motivasjon		4,7		4,8
	Fravær				
	Samlet fravær	9,0 %	8,6 %	<7 %	<7 %
	Langtidsfravær	6,5 %	6,8 %		
	Korttidsfravær	2,5 %	1,8 %		
	Deltidsstillinger				
	Antall ansatte med mindre enn 65 %	2	2	0	0
	Antall fast ansatt med ufrivillig deltid	0	0	0	0
	Økonomi	Bevilgningene overholdes			
Avvik i forhold til budsjetttramme		1,3 %	2,4 %	0,0 %	0,0 %
Kostnadseffektiv drift					
Kostnad pr. plass under 3 år		181 601	180 662		
Kostnad pr. plass over 3 år		89 650	85 261		
	Kostnad per plass i barnehage				

Tekniske tjenester

Tjenesteområdet omfatter:

- Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg og eiendommer.
- Tjenesteområdet har også ansvar for kommunens byggeprosjekter.
- Vannforsyning, Avløpshåndtering, Slamtømming og Avfallshåndtering
- Kommunale samferdselsanlegg (Kommunale veger, Parkeringsplasser og Gatelys)

Fokusområde livskvalitet /brukere

Utfordringer, muligheter og tiltak:

- ✓ Levering av vann som tilfredsstillende Drikkevannforskriften (kvalitet, regularitet) til abonnentene.
- ✓ Sanering av gammelt ledningsnett og bedring av reservevannskapasitet og kapasitetsforbedrende tiltak på distribusjonsnett.
- ✓ Oppsamling, transport og rensing av avløpsvann som tilfredsstillende Fylkesmannens konsesjonskrav (hindre forurensning av ytre miljø).
- ✓ Kapasitetsforbedring og sanering av gammelt ledningsnett.
- ✓ Klimaendringer, gamle overvannsanlegg og endret bruk av arealer medfører økt flomfare i Oppdal sentrum.
- ✓ Tilfredsstillende innsamling og behandling av slam fra private avløpsanlegg.
- ✓ Tilfredsstillende tilrettelegging for sortering av avfall og god regularitet i henting av avfall.
- ✓ Minimere andelen av restavfall.
- ✓ Sørge for tilfredsstillende tilgjengelighet ved Oppdal Miljøstasjon.
- ✓ Øke andelen asfaltdekke og reasfaltere kommunale veger for å minske støvplager og bedre vedlikeholdsstandarden for beboere/brukere.
- ✓ Øke trafikksikkerheten langs kommunale veger
- ✓ Utvikling av attraktive sentrumsarealer.
- ✓ Bedre standarden på kommunens utleieboliger for å tilby vanskeligstilte og økende antall flyktninger tilfredsstillende bolig.

- ✓ Tilby tilstrekkelig antall sentrumsnære boligtomter. Etablering av nye boligtomter er en langsiktig prosess.
- ✓ Det er i 2019-budsjettet forutsatt leieinntekt for bruk av bærerom/kapell ved Oppdal helsenter samt bruk av Oppdalshallen.

Fokusområde medarbeidere

Utfordringer, muligheter og tiltak:

- ✓ Det arbeides med å holde et lavt sykefravær.
- ✓ Flere medarbeidere nærmer seg pensjonsalder eller har sluttet etter oppnådd pensjonsalder.
- ✓ Det er fokus på tverrfaglig samarbeid og felles kultur i den nye enheten (sammenslått i 2015).

Fokusområde økonomi

Utfordringer, muligheter og tiltak:

- ✓ For kommunens inngåtte festeavtaler medfører rettslige skjønn/forhandlinger betydelige uforutsette utgifter til rettsaker/nødvendig juridisk bistand og medfølgende økning i årlige festeavgifter.
- ✓ Det er en stadig økende utfordring å drifte og vedlikeholde kommunens bygningsmasse innenfor de ressurser vi disponerer. Vi har noen utleieboliger som etter hvert vil stå tomme da det etter vår mening vil koste for mye å sette de i stand. Sanering er eneste løsning for noen av disse. På tilsvarende måte er det en økende utfordring å tilpasse drifts- og vedlikeholdsnivået for kommunale veger til reell økning i trafikkvolumet, slitasje og virkninger av klimaendringer.
- ✓ Det arbeides med energisparende tiltak for å få ned energiforbruket i kommunale bygg.
- ✓ Tiltak gjøres på kommunalt hovednett og private stikkledninger for å redusere vannlekkasjer og distribusjonskostnader.
- ✓ Tiltak gjøres på avløpsnett for å redusere innlekking av fremmedvann og rensningskostnader.
- ✓ For sjølkostområdene (vannforsyning, avløp og avfallshåndtering) lå årsgebyrene for 2018 i Oppdal under landsgjennomsnittet. Variabel kvalitet på private avløpsanlegg medfører behov for hyppigere tømming og høyere slamgebyr enn landsgjennomsnittet.
- ✓ Omorganiseringsprosessen til Tekniske tjenester har medført at flere årverk enn tidligere blir indirekte belastet på byggene.

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Dette gir utslag i høyere FDV-kostnader.
Dette blir reversert i 2019.

- ✓ Kommunal overtakelse av tidligere private barnehager vil sannsynligvis føre til noen uforutsette kostnader forbundet med dette.
- ✓ Det er et ønske om like utleiepriser for kommunal og fylkeskommunal idrettshall. Inntil ny hall er ferdig budsjetteres det med tidligere utleiepris + 2.6% økning.
- ✓ Ospvegen 4 ligger inne til sanering i HP i 2021. Fram til da vil bygget stå tomt.

Tabell 54 KOSTRA relatert til tekniske tjenester

KOSTRA-tall:	Oppdal			Gruppe 11	Landet ex Oslo
	2015	2016	2017	2017	2017
Energiutgifter for kommunal eiendomsforvaltning pr kv. meter	115,9	117,9	145,9	114,0	110,4
Årsgebyr for avfallstjenesten (år t + 1)	2 342	2 553	2 620	2 698	2 759
Driftsutgifter pr innbygger tilknyttet kommunal avløpstjenester	1 076	1 101	1 102	IA	IA
Årsgebyr for septiktømming (år t + 1)	1 700	1 746	1 746	1 386	1 504
Driftsutgifter per tilknyttet innbygger, vannforsyning (kr/tilknyttet innbygger)	1 120	1 042	936	IA	IA
Årsgebyr for vannforsyning (år t + 1)	2 415	2 415	2 415	3 002	3 453
Kostnader i kr til gatebelysning pr. lyspunkt, kommunal vei og gate	966	809	852	773	715
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	103 797	112 922	109 015	108 667	149 207
Andel kommunale veier og gater uten fast dekke	35,9 %	28,1 %	30,3%	42,5%	29,0%
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere	21	22	22	24	21

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Enhetsleder Thorleif Jacobsen

Tabell 55 Budsjetttramme tekniske tjenester

Budsjetttramme	Beløp
Opprinnelig budsjetttramme for 2019	17 965
Drift del av boligområde nord for Bøndenes	10
Drift av ny idrettshall	2 000
Måltrettet ressursstyring	-100
Ramme i økonomiplanen	19 875
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	142
Ramme i budsjettforslaget	20 017

Tabell 56 Nøkkeltall for tekniske tjenester

Tekniske tjenester	2015	2016	2017	Prognose 2018	Anslag 2019
Budsjetttramme (1.000 kr)	16 646	18 388	17 755	18 709	20 076
Brutto utgifter selvkostområdene. 1.000 kr	36 604	34 008	37 157	35 706	36 666
Disposisjonsfond (1.000 kr)	0	0	0	0	0
Fast ansatte	41	41	40	41	41
Faste årsverk	34,87	34,22	33,22	33,22	34,22
Andre nøkkeltall om enheten:					
Antall km veg grusdekke	19	18	18	18	18
Antall km veg asfaltdekke	54	46	47	47	47
Antall parkeringsplasser	210	209	238	238	238
Antall veg- og gatelyspunkter	847	847	860	860	860
Antall vannforsyningsabonnenter	2 513	2 584	2 687	2 750	2 800
Antall meter vannledning	77 805	76 071	76 691	76 700	76 700
Antall slamtømmeab. private anlegg boliger	820	1001	881	875	875
Antall slamtømmeabonnenter private anlegg fritidsboliger		1906	1956	1985	2020
Antall avløpsabonnenter	2 761	2 746	2 844	2 910	2 950
Antall meter avløpsledning (spillvann + overvann)	67 872	67 841	66 691	66 700	66 700
Antall avfallsabonnenter bolig/leiligheter	2 680	2 724	2 770	2 815	2 865
Antall avfallsabonnenter fritidsboliger	3 716	3 841	3 927	4 070	4 240
Antall utleieboliger	51	59	60	55	49
Antall omsorgsboliger	101	94	92	108	108
Klargjort industritomt pr 31/12	100 000 m ²	100 000m ²	50 000m ²	45 000m ²	45 000m ²
Antall sentrumsnære ledige boligtomter	16	10	3	2	7
Antall ledige boligtomter utenfor sentrum	7	4	4	4	4

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Tabell 57 Målekart for tekniske tjenester:

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål		
		2016	2017	2018	2019	
Brukere	Brukertilfredshet					
	Vann/avløp - resultat for brukeren		5,5	>5	>5	
	Vann/avløp - tillit og respekt		5,6	>5,5	>5,5	
	Vann/avløp - service og tilgjengelighet		4,6	>4,6	>4,6	
	Vann/avløp - informasjon		5,0	>4,8	>4,8	
	Vann/avløp - generelt		5,6	>5,5	>5,5	
	Vann/avløp - snitt totalt		5,4	>5,1	>5,1	
	Resultat for bruker vedr. vaktmestertjenesten		4,4	>4,5	>4,5	
	Kvalitet på utført vaktmesterarbeid		4,8	>4,6	>4,6	
	Service, tillit og respekt fra vaktmestertjenesten		4,8	>4,5	>4,5	
	Resultat for bruker vedr. renholdstjeneste.		5,5	>5	>5	
	Kvalitet på utført renhold		5,4	>5	>5	
	Service, tillit og respekt fra renholdspersonalet		5,6	>5	>5	
	Faglig kvalitet					
	Antall timer stengt veg	0	0	0	0	
	Lekkasje vannledninger %	37 %	37 %	36 %	35 %	
	Antall lekkasjereparasjoner vann	2	2	2	10	
	Antall abonnenttimer uten vann	75	80	50	50	
	Antall meter fornyet vannledning	620	700	600	600	
	Antall ikke tilfredsstillende vannprøver	0	2	4	0	
	Antall kjelleroversvømmelser avløp	0	1	0	0	
	Antall meter fornyet avløpsledning	620	1200	600	600	
	Oppfyllelse konsesjonskrav utslipp RA	Tilfredsst.	Tilfredsst.	Tilfredsst.	Tilfredsst.	
	Andel materialgjenvunnet avfall på henteordning i %	25 %	23 %	25 %	25 %	
	Antall utleieboliger utleid til enhver tid		55	>51	>48	
Antall omsorgsboliger utleid til enhver tid		87	>91	>102		
Medarbeidere	Medarbeidertilfredshet					
	Oppgavemotivasjon		4,3	4,4	4,4	
	Mestringstro		4,4	4,6	4,6	
	Selvstendighet		4,7	4,8	4,8	
	Bruk av kompetanse		4,4	4,5	4,5	
	Mestringsorientert ledelse		3,9	4,3	4,3	
	Rolleklarhet		4,3	4,3	4,3	
	Relevant kompetanseutvikling		3,9	4,5	4,5	
	Fleksibilitetsvilje		4,6	4,6	4,6	
	Mestringsklima		3,9	4,2	4,2	
	Nytteorientert motivasjon		4,7	4,7	4,7	
	Fravær					
	Samlet fravær	3,7 %	4,3 %	4,0 %	4,0 %	
	Langtidsfravær	2,8 %	3,3 %	3,0 %	3,0 %	
	Korttidsfravær	1,1 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	
	Deltidsstillinger					
	Antall ansatte med mindre enn 65%	2	3	3	3	
	Økonomi	Bevilningene overholdes				
		Avvik i forhold til budsjetttramme	3,8 %	-11,0 %	0,0 %	0,0 %
Kostnadseffektiv drift						
Drift- og vedlikehold veg, kr. /km veg	80 309	83 566	75 500	77 977		

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Tabell 57 Målekart for tekniske tjenester:

Fokusområde	Måleindikatorer	Resultat		Mål	
		2016	2017	2018	2019
	Drift- og vedlikehold park. plasser, kr./pl.	1 474	616	786	664
	Drift- og vedlikehold veg- og gatelys, kr./pkt.	1 165	1 228	1 256	1 058
	Drift- og vedlikehold vann, kr./ km. ledning	84 978	88 725	90 321	89 739
	Årsgebyr Vann bolig gr. 1 eks. mva. grunnlag 150 m ³	2 365	2 365	2 365	2 281
	Årsgebyr Slamtømming bolig eks. mva. inntil 4m ³	1 746	1 746	1 746	1 746
	Drift- og vedlikehold avløp, kr./ km. ledning	125 168	144 891	127 551	119 130
	Årsgebyr Avløp bolig gr.1 eks. mva. grunnlag 150 m ³	2 570	2 570	2 570	2 053
	Årsgebyr avfall bolig eks. mva.	2 342	2 553	2 620	2 672
	FDV-kostnader pr. m² eks. mva.:				
	Skole, Barnehager., Helsesenter, Rådhus, I-hall, Oppdalshallen	536	577	550	570
	Trygdeboliger	348	425	350	325
	Utleieboliger	294	441	360	375

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Øvrige rammeområder

Politisk styring og kontroll

Budsjettforslaget samsvarer med vedtatt økonomiplan. I tillegg er rammeområdet justert med lønns- og prisvekst 2019.

Tabell 58 Politisk styring og kontroll. Beløp i tusen kroner.

Budsjetttramme	Beløp
Opprinnelig budsjetttramme for 2018	4 021
Stortingsvalg	500
Ramme i økonomiplanen	4 521
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	20
Merforbruk reise	
Ramme i budsjettforslaget	4 541

Oppdal Kulturhus KF

Budsjettforslaget samsvarer med økonomiplanvedtaket. Utover dette er det lagt inn en kompensasjon på 2,8 % for lønns- og prisvekst.

Tabell 59 Budsjetttramme Oppdal Kulturhus KF. Beløp i tusen kroner

Budsjetttramme	Beløp
Opprinnelig budsjetttramme for 2018	12 572
Effektiveringskrav	-50
Ramme i økonomiplanen	12 522
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	351
Ramme i budsjettforslaget	12 873

Kirkelig sektor.

Rådmannens rammeplan for kirkelig sektor samsvarer med økonomiplanvedtaket. Det er lagt til grunn 2,8 % kompensasjon for lønns- og prisvekst.

Tabell 60 Budsjetttramme Kirkelig sektor. Beløp i tusen kroner.

Budsjetttramme	Beløp
Opprinnelig budsjetttramme for 2018	4 723
Kremasjonsavgift	50
Effektiveringskrav	-18
Ramme i økonomiplanen	4 755
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	124
Ramme i budsjettforslaget	4 879

Rådmannens budsjettforslag for 2019

NAV

Enheten har fått rammen for 2019 justert med deflator på 2,8%, tilsvarende 151 000 kroner.

Tabell 61 Nøkkeltall for enheten

	2015	2016	2017	Prognose 2018	Anslag 2019
Budsjettramme (1.000 kr)	6 545	6 282	6 774	6 903	7 054
Disposisjonsfond (1.000 kr)	479	479	388	0	0
Fast ansatte	3	3	3	3	3
Faste årsverk	2,2	2,15	2,15	2,15	2,15
Andre nøkkeltall om enheten:					
Prosjekt gjeldsrådgiver sammen med Rennebu (årsverk)	0	0	0	0	0
Prosjekt rus sammen med Rennebu årsverk	0	0	0	0	0
Faste statlige årsverk	8,7	8,7	8,7	8,7	8,7
Faste årsverk fra Rennebu kom	1	1,15	1,15	1,15	1,15
Totalt antall ansatte	14	14	14	14	14

Helse- og oppvekstforvaltning

Tilskuddssatsene til private barnehager 2019 ble vedtatt av kommunestyret i oktober. Det er budsjettert med tilskudd til private barnehager ut fra en forutsetning av samme belegg i private barnehager i 2019 som i 2018. I tillegg dekker Helse- og oppvekstforvaltningen tapte inntekter i private og kommunale barnehager pga. vedtak om redusert foreldrebetaling/gratis kjernetid for familier med lav inntekt. Vi ser økt bruk av denne ordningen, og fra 1.8.2019 vil også 2-åringer ha rett på gratis kjernetid. Økonomien på barnehagesektoren er beheftet med stor usikkerhet både med hensyn til belegg, fordeling av barn mellom kommunale og private barnehager og ordningen med redusert foreldrebetaling/gratis kjernetid. Det er derfor satt av kr.906.000 på tilleggsbevilgninger for å ta høyde for denne usikkerheten.

Det var lagt inn midler til opprettelse av Lis1 (turnuslege) i handlingsprogrammet. Denne stillingen vil være operativ fra 1.mars.

Tabell 62 Budsjettramme Helse- og oppvekstforvaltning.
Beløp i tusen kroner.

Budsjettramme	Beløp
Opprinnelig budsjettramme for 2018	45 036
Turnusleger	310
Effektiviseringskrav	0
Ramme i økonomiplanen	45 346
<i>Justeringer i budsjettforslaget:</i>	
Pris- og lønnsvekst	739
Ramme i budsjettforslaget	46 085

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Betalingssatser

Foreldrebetaling fra 1.1.19	Sats 2018	Sats 2019	Endring
5 dager	2 910	2 990	2,7 %
4 dager	2 330	2 393	2,7 %
3 dager	1 825	1 874	2,7 %
Kjøp av ekstra dag	370	380	2,7 %
Foreldrebetaling fra 1.8.19	Sats 2018	Sats 2019	Endring
5 dager	2 910	3 040	4,5%
4 dager	2 330	2 435	4,5%
3 dager	1 825	1 907	4,5%
Kjøp av ekstra dag	370	387	4,5%
Foreldrebetaling matpenger	Sats 2018	Sats 2019	Endring
5 dager	375	385	2,6 %
4 dager	300	308	2,6 %
3 dager	225	231	2,6 %
Bleieavtale	Sats 2018	Sats 2019	Endring
5 dager	95	97	2,6 %
4 dager	75	77	2,6 %
3 dager	60	62	2,6 %

Kategori	Sats 2018	Sats 2019	Endring
Over 15 t pr uke	2332	2393	2,6 %
Inntil 15 t pr uke	1707	1751	2,6 %
2 ettermiddager	852	874	2,6 %
Tilleggsdager	460	472	2,6 %
Enkelttimer	108	111	2,6 %
Matpenger	231	237	2,6 %

Kategori	Sats 2018	Sats 2019	Endring
Inntekt under 2 G	190	195	2,6 %
Inntekt 2-3 G	774	795	2,7 %
Inntekt 3-4 G	1 229	1 261	2,6 %
Inntekt 4-5 G	1 770	1 816	2,6 %
Inntekt over 5 G	2 368	2 430	2,6 %

Hjemmehjelp	Sats 2018	Sats 2019	Endring
Inntekt under 2 G	190	195	2,6 %
Inntekt 2-3 G	996	1 022	2,6 %
Inntekt 3-4 G	1 526	1 565	2,6 %
Inntekt 4-5 G	2 087	2 142	2,6 %
Inntekt over 5 G	2 654	2 723	2,6 %

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Tabell 67 Betalingssatser Hjemmehjelp, andre tjenester

Andre tjenester	Sats 2018	Sats 2019	Endring
Matombrining	94	102	2,5%
Frokost/lunsj/aftens	37	38	1,8%
Trygghetsalarm BOAS, leie	61	63	2,5%
Trygghetsalarm, leie	164	168	2,3%
Dagtilbud demente	83	85	2,7%
Enhetspris pr time	253	260	2,7%
Transport dagtilbud tur/retur	50	51	2,0%
Helpensjon BOAS/Sanatell	5 718	5 867	2,6%
Halvpensjon BOAS mnd.	2 889	2 964	2,6%
Renholdsmidler BOAS	42	43	2,6%
Vask/leie av tøy mnd.	334	343	2,2%

Tabell 68 Feiing

	Sats 2018	Sats 2019	Endring
Feiegebyr bolig	460	443	-3,7 %
Feiegebyr fritidsbolig	438	443	1,1 %

Tabell 69 Avfallsgebyr (ex mva.)

	Sats 2018	Sats 2019	Endring
Boliger og leiligheter	2 620	2 672	2,0 %
Fritidseiendommer	980	999	2,0 %

Tabell 70 Slamgebyr (ex mva.)

	Sats 2018	Sats 2019	Endring
Bolig inntil 4m ³	1 746	1 746	0,00 %
<i>Tømming fritidsbolig:</i>			
Tett tank 0 – 6 m ³	2 297	2 297	0,00 %
Slamavskiller 0 – 2,4 m ³	1 961	1 961	0,00 %
Slamavskiller 2,4 – 6 m ³	2 633	2 633	0,00 %
Minirens 0 – 6 m ³	2 297	2 297	0,00 %

Tabell 71 Vann- og avløpsgebyrer. Sats i hele kroner.

	Sats 2018	Sats 2019	Endring
Vanngebyr, fastledd	565	545	-3,59%
Vanngebyr, pr. m ³	12	11,57	-3,58%
Avløpsgebyr, fastledd	635	508	-20,0 %
Avløpsgebyr, pr. m ³	12,90	10,30	-20,1 %

Tabell 72 Eiendomsskatt

	Sats 2018	Sats 2019
Promillesats bolig og	3,40	3,65
Promillesats ubebygde	2,0	2,0
Promillesats øvrige	7,0	7,0
Bunnfradrag pr boenhet	450 000	450 000

Budsjettoppstillinger

Driftsbudsjett

<i>Tabell 73 Økonomisk oversikt drift. Beløp i hele tall.</i>			
	Budsjettforslag 2019	Revidert budsjett 2018	Regnskap 2017
<i>Driftsinntekter:</i>			
Brukerbetalinger	19 761 000	19 302 000	16 588 079
Andre salgs- og leieinntekter	88 013 000	81 211 000	90 418 241
Overføringer med krav til motytelse	48 411 000	51 318 000	76 379 657
Rammetilskudd	219 750 000	217 745 000	208 089 061
Andre statlige overføringer	17 611 000	21 421 000	27 589 915
Andre overføringer	-	-	1 163 248
Skatt på inntekt og formue	170 547 000	165 939 000	165 166 506
Eiendomsskatt	29 100 000	28 300 000	26 503 154
Andre direkte og indirekte skatter	3 038 000	3 038 000	6 715 678
Sum driftsinntekter	596 231 000	588 274 000	618 613 539
<i>Driftsutgifter:</i>			
Lønnsutgifter	299 798 000	291 509 000	288 836 052
Sosiale utgifter	63 135 000	58 216 500	53 497 979
Kjøp av varer og tjenester som inngår i tj. produksjon	76 569 000	73 682 500	80 253 128
Kjøp av tjenester som erstatter tjeneste produksjon	90 373 000	87 988 000	96 960 235
Overføringer	60 253 000	66 706 000	56 659 315
Avskrivninger	29 281 000	29 200 000	28 373 784
Fordelte utgifter	-16 809 000	-19 919 000	-16 647 848
Sum driftsutgifter	602 600 000	587 383 000	587 932 645
Brutto driftsresultat	-6 369 000	891 000	30 680 894
<i>Finansinntekter:</i>			
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	9 757 000	6 265 000	6 706 033
Mottatte avdrag på utlån	17 000	20 000	195 475
Sum eksterne finansinntekter	9 774 000	6 285 000	6 901 508
<i>Finansutgifter:</i>			
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	8 790 000	8 712 000	8 961 901
Avdragsutgifter	23 384 000	26 715 000	29 041 447
Utlån	50 000	50 000	381 275
Sum eksterne finansutgifter	32 224 000	35 477 000	38 384 623
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-22 450 000	-29 192 000	-31 483 115
Motpost avskrivninger	29 281 000	29 200 000	28 373 784
Netto driftsresultat	462 000	899 000	27 571 563
<i>Interne finanstransaksjoner:</i>			
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindre forbruk			9 626 227
Bruk av disposisjonsfond	5 569 000	8 708 000	8 977 884
Bruk av bundne fond	5 350 000	3 595 000	5 360 720
Sum bruk av avsetninger	10 919 000	12 303 000	23 964 831
Overført til investeringsregnskapet			49 019
Avsetninger til disposisjonsfond	8 047 000	9 608 000	30 225 594
Avsetninger til bundne fond	3 334 000	3 594 000	10 491 430
Sum avsetninger	11 381 000	13 202 000	40 766 043
Regnskapsmessig mer/mindre forbruk	-	-	10 770 350

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Budsjettskjema 1A og 1B – drift

Tabell 74 Budsjettskjema 1A og 1B. Beløp i hele tall.

	Budsjettforslag 2019	Revidert budsjett 2018	Regnskap 2017
Skatt på inntekt og formue	170 547 000	166 136 000	165 166 506
Ordinært rammetilskudd	219 750 000	216 023 000	208 089 061
Skatt på eiendom	29 100 000	27 445 091	26 503 154
Andre direkte eller indirekte skatter	3 038 000	3 038 000	6 715 678
Andre generelle statstilskudd	17 611 000	21 421 000	27 589 915
Sum frie disponible inntekter	440 046 000	434 063 091	434 064 314
Renteinntekter og utbytte	9 757 000	10 897 000	6 706 033
Renteutgifter, provisjoner og andre finans utg.	8 790 000	7 748 891	8 961 901
Avdrag på lån	23 384 000	26 715 000	29 041 447
Netto finansinntekt/utgift	-22 417 000	-23 566 891	-31 297 315
Til ubundne avsetninger	8 047 000	22 296 391	30 225 594
Til bundne avsetninger	3 334 000	3 594 000	10 491 430
Bruk av tidligere års mindre forbruk	-	10 770 350	9 626 227
Bruk av ubundne avsetninger	5 569 000	11 076 041	8 977 884
Bruk av bundne avsetninger	5 350 000	3 995 000	5 360 720
Netto avsetninger	-462 000	-49 000	-16 752 193
Overført til investeringsbudsjettet	-	-	49 019
Til fordeling drift, før korrigeringer	417 167 000	410 447 200	385 965 787
<i>Korrigeringer:</i>			
Regnskapsmessig mindreforbruk			-10 770 350
Andre generelle statstilskudd ført på enhetene	-16 000 000	-19 700 000	-22 756 070
Bundne avsetninger ført på enhetene	23 000	293 000	6 927 727
Ubundne avsetninger ført på enhetene	175 000	899 041	6 922 338
Bruk av disposisjonsfond ført på enhetene	-3 578 000	-8 655 041	-6 722 884
Bruk av bundne fond ført på enhetene	-5 350 000	-3 995 000	-5 360 720
Netto driftsutgifter ført på ansvar 800	-149 000	-146 000	-594 233
Netto driftsutgifter ført på ansvar 900	-53 000	-53 000	-92 605
Netto konsesjonskraft	8 411 000	6 168 800	11 221 957
Renteutgifter ført på enhetene	0	8 000	5 879
Renteinntekter ført på enhetene	0	0	0
Avdragsutgifter ført på enhetene	72 000	70 000	68 828
Avdragsinntekter ført på ansvar 940	0	0	110 000
Avdragsinnt/utg ført på ansvar 920	0	-1 069 000	-268 000
Kalkulatoriske avskrivninger	6 283 000	5 813 000	5 377 422
Korrigert sum til fordeling	407 001 000	390 081 000	370 436 081

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Tabell 75 Budsjettskjema 1B. Beløp i hele tall.

Budsjettskjema 1B - driftsbudsjett	Budsjettforslag 2019	Revidert budsjett 2018	Regnskap 2017
Til fordeling drift - fra budsjettskjema 1A			
<i>Brukt slik:</i>			
Plan og forvaltning	14 337	14 343	13 975
Stab og støttetjenester	27 013	26 726	26 211
Politisk styring og kontroll	4 541	4 021	4 449
Tilleggsbevilgningsreserve	10 788	5 478	888
Kulturhuset	12 873	12 572	12 315
Helse- og oppvekstforvaltning	46 085	45 118	54 014
Sykehjemmet	54 900	48 022	43 984
Hjemmetjenestene	77 392	76 304	72 575
Aune barneskole	33 758	33 387	30 702
Drivdalen skoler	7 658	7 389	4 660
Lønset og Midtbygda skoler	16 989	15 622	9 049
Ungdomsskolen	26 804	28 080	27 776
Kommunale barnehager	4 879	12 192	4 578
Kirkelig sektor	12 184	4 673	12 044
Tekniske tjenester	20 017	57 055	19 678
Helse og familie	29 729	29 478	26 710
NAV	7 054	7 543	6 827
Sum fordelt	407 001	390 081	370 436

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Budsjettskjema 2 A og 2 B - investeringer

<i>Tabell 76 Budsjettskjema 2A. Beløp i hele tall.</i>			
	Budsjettforslag 2019	Opprinnelig budsjett 2018	Regnskap 2017
Investeringer i anleggsmidler	72 878 000	53 801 000	61 928 305
Utlån og forskuttering	7 000 000	7 000 000	5 203 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 772 000	1 654 000	5 072 184
Avdrag på lån			2 712 292
Avsetninger			6 198 151
ÅRETS FINANSIERINGSBEHOV	81 650 000	62 455 000	81 113 932
<i>Finansiert slik:</i>			
Bruk av lånemidler	63 058 000	21 466 000	38 249 571
Inntekter fra salg av anleggsmidler		-	6 189 046
Tilskudd til investeringer		23 122 000	541 000
Kompensasjon for merverdiavgift	11.497.000	5 871 000	8 357 048
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	720 000	720 000	6 790 705
Andre inntekter		-	3 580 730
Sum ekstern finansiering	75 275 000	51 179 000	63 708 100
Overført fra driftsbudsjettet			49 019
Bruk av avsetninger	6 375 000	11 276 000	17 356 813
SUM FINANSIERING	81 650 000	62 455 000	81 113 932
UDEKKET/UDISPONERT	0	0	0

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Tabell 77 Budsjettskjema 2B. Beløp i hele tall.

Fordelt slik:	Budsjettforslag 2019
Rehabilitering kommunale offentlige bygg og boliger	5 700
Oppgradering kommunale veger	1 920
Klargjøring av nye industritomter	500
Tiltak for myke trafikanter	300
Utbygg del av boligområder nord for Bøndenes	750
Nødstrømsaggregat rådhuset	1 500
Brannstasjon	47 500
Sykkelparkering Idrettshall	100
Egenkapitalinnskudd KLP	1772
Skisseprosjekt kantine ungdomsskolen	150
Utvikling miljøstasjoner/returpunkt	700
Diverse forsterkninger ledningsnett vann	500
Diverse forsterkninger ledningsnett avløp	500
Sanering vann Valmuevegen	1 430
Møbler til kantine rådhus	300
Sanering avløp Valmuevegen	2 098
Sanering avløp Lønset	730
Utvidelse renseanlegg- kvinnegarderobe	900
Endring avfallsløsning (skifte fra skap til dunker)	3 750
Utvidelse av Oppdal Miljøstasjon - grunn	1 000
Sanering Bakkevegen vann	1 060
Sanering Bakkevegen avløp	1 490
Sum	74 650

Rådmannens budsjettforslag for 2019

Notater: